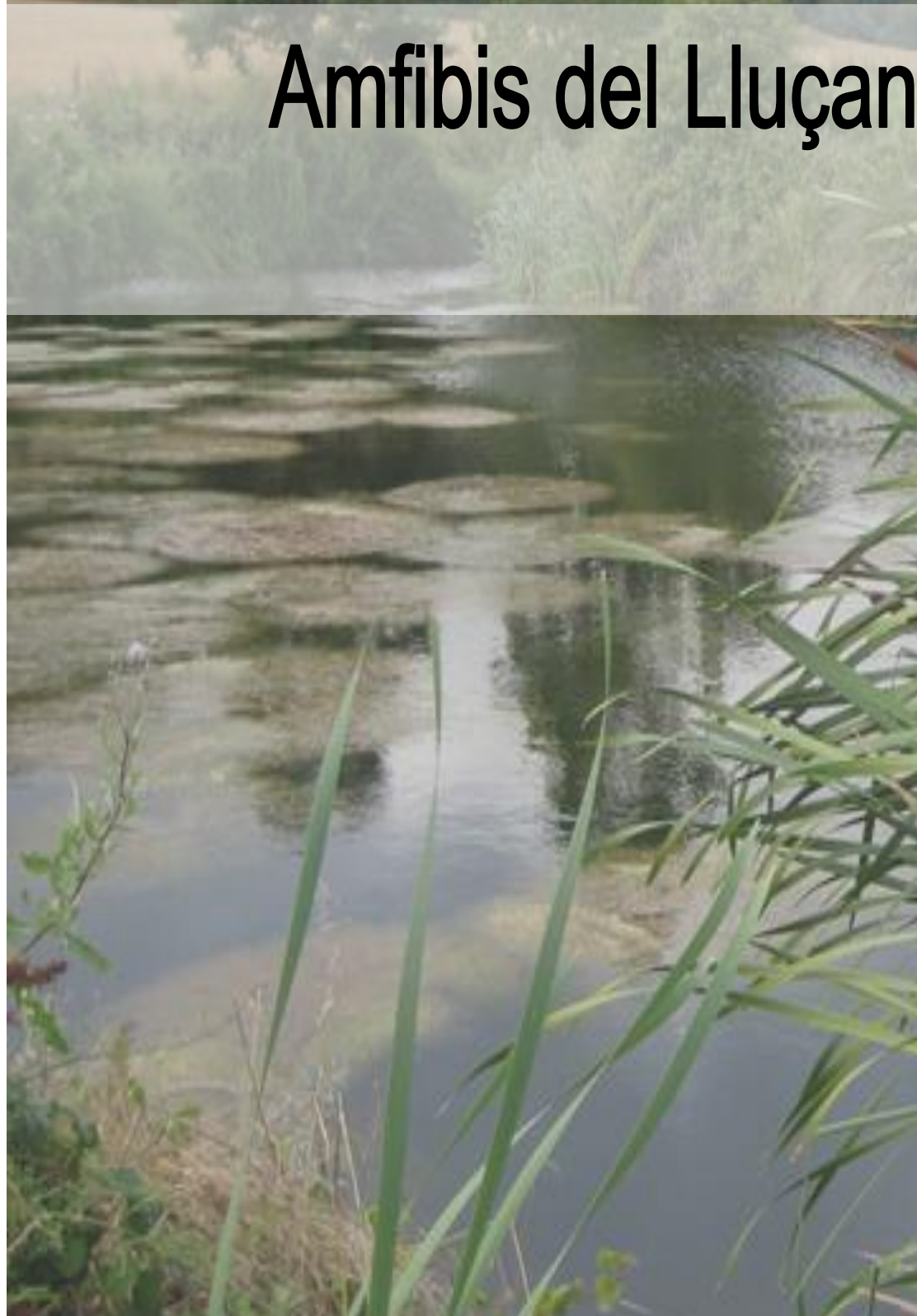

Amfibis del Lluçanès

Índex	Pàgina
1. Introducció	6
2. Amfibis del Lluçanès.....	7
2.1. Anurs	7
2.2. Urodels	30
3. Basses estudiades.....	41
3.1. Estudi de les basses de la zona de Sant Bartomeu del Grau	41
3.1.1. Bassa del Camí.....	43
3.1.2. La Font de la Trasserra	47
A) Situació	47
B) Fitxa tècnica.....	48
C) Fauna i Flora	49
3.1.3. Trasserra.....	51
A) Situació	51
B) Fitxa tècnica.....	52
C) Fauna i Flora	53
3.1.4. Bassa del Camp.....	55
A) Situació	55
B) Fitxa tècnica.....	56
C) Fauna i Flora	58
3.1.5. La Patina	59
A) Situació	59
B) Fitxa tècnica.....	60
C) Fauna i Flora	61
3.1.6. Bassa Gran.....	63
A) Situació	63
B) Fitxa tècnica.....	64
C) Fauna i Flora	65

3.1.7.	Bassa de les vaques	67
A)	Situació	67
B)	Fitxa tècnica.....	68
C)	Fauna i Flora	70
3.1.8.	Bassa de la diversitat.....	71
A)	Situació	71
B)	Fitxa tècnica.....	72
C)	Fauna i Flora	73
3.1.9.	La sequera	75
A)	Situació	75
B)	Fitxa tècnica.....	76
C)	Fauna i Flora	78
3.1.10.	Última bassa	79
A)	Situació	79
B)	Fitxa tècnica.....	80
C)	Fauna i Flora	81
3.2.	Estudi de les basses de la zona de Santa Eulàlia de Puigoriol – Sant Martí d’Albars..	83
3.2.1.	Bassa de la Carretera.....	85
A)	Situació	85
B)	Fitxa tècnica.....	86
C)	Fauna i Flora	87
3.2.2.	Bassa del Collet.....	89
A)	Situació	89
B)	Fitxa tècnica.....	90
C)	Fauna i Flora	91
3.2.3.	Bassa dels ànecs	93
A)	Situació	93
B)	Fitxa tècnica.....	94

C) Fauna i Flora	95
3.2.4. Bassa de la boga	96
A) Situació	96
B) Fitxa tècnica.....	97
C) Fauna i Flora	98
3.2.5. Bassa de les granotes	99
A) Situació	99
B) Fitxa tècnica.....	100
C) Fauna i Flora	101
3.2.6. Bassa de la Roca del Rossinyol	103
A) Situació	103
B) Fitxa tècnica.....	104
C) Fauna i Flora	106
3.2.7. Bassa del Turó	107
A) Situació	107
B) Fitxa tècnica.....	108
C) Fauna i Flora	109
3.2.8. Bassa dels mosquits	111
A) Situació	111
B) Fitxa tècnica.....	112
C) Fauna i Flora	113
3.2.9. Bassa la Tina	114
A) Situació	114
B) Fitxa tècnica.....	115
C) Fauna i Flora	116
3.2.10. Bassa Font Magra	117
A) Situació	117
B) Fitxa tècnica.....	118

C) Fauna i Flora	119
4. Material útil.....	121
4.1. Guia de cap grossos, postes i larves d'amfibis	121
5. Bibliografia i webgrafia.....	129

1. Introducció

En aquesta guia podreu trobar tota una sèrie de basses localitzades el Lluçanès amb els amfibis que hi habiten i la flora corresponent, per tal que les persones interessades en l'herpetologia puguin reconèixer les espècies més habiten.

La guia s'ha confeccionat a partir de l'estudi d'una vintena de basses el voltant de Sant Bartomeu del Grau i Santa Eulàlia de Puig-Oriol. D'aquesta vintena, hi ha deu basses el voltant de Sant Bartomeu del Grau i rodalies i deu més situades el voltant Santa Eulalia de Puig-Oriol. S'han triat basses amb característiques fisiogràfiques diferents per poder comparar diversos hàbitats que configuren nínxols ecològics ben definits. A partir de les vint basses localitzades s'han realitzat sis mostrejos a cada una. Cada mostreig té una durada d'una hora i s'ha seguit sempre la mateixa metodologia per analitzar: s'observen i es mesuren la terbolesa de l'aigua, la fauna i flora existent i l'antropització. Amb aquestes dades s'han elaborat unes fitxes tècniques de cada bassa.

A continuació trobareu una breu descripció de tots els amfibis que es poden localitzar a la zona del Lluçanès dividits en anurs i urodels.

Del grup d'anurs podem trobar:

- Gripau comú (*Bufo bufo*)
- Gripau corredor (*Bufo calamita*)
- Gripau d'Esperons (*Peobates cultripipes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Reineta comuna o meridional (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)
- Tòtil (*Alytes obstetricans*)

I del grup d'urodels de la zona del Lluçanès podem trobar:

- Salamandra (*Salamandra salamandra*)
- Tritó Jaspiat (*Triturus marmoratus*)

De cada un d'aquests amfibis podem trobar la morfologia, biologia i ecologia, corologia i algunes fotos per facilitar la identificació.

2. Amfibis del Lluçanès

2.1. Anurs

Respecte els anurs del Lluçanès s'han trobat unes set espècies diferents, aquestes set espècies pertanyent a diferents famílies d'anurs:

Respecte a la família dels Bufònids podem trobar:

- Gripau comú (*Bufo bufo*)
- Gripau corredor (*Bufo calamita*)

2.1.1. Gripau comú

A) Morfologia

És un gripau per antonomàsia. És molt gros, de tronc rabassut, i arriba fins als 150mm de longitud; la mida depèn, però, de les poblacions. Té el cap massís i ample, musell¹ arrodonit. El seu timpà és petit i també arrodonit i l'ull és gros, de color daurat intens o de color de coure. Darrera el cap, hi té un parell de glàndules paròtides prominents, grosses i lleugerament obliqües, divergents a la part posterior. Presenta la pell molt berrugosa; i les berrugues poden tenir una punta espinosa, tret que sovint és present als exemplars de les nostres terres, que també es caracteritzen per llur mida excepcional. La part ventral és granulosa. Les potes són gruixudes, amb tubercles subarticulars dobles i dos tubercles metatarsians²; les posteriors són relativament curtes i amb membrana interdigital fins a la meitat de la longitud dels dits, aproximadament. La coloració dorsal és bruna, des de color de sorra fins a terracota, castany fosc, grisenc o oliva, generalment uniforme, però de vegades, amb zones més fosques; la part inferior és blanquinosa o grisa, sovint jaspiada amb color més fosc, i la vora inferior de les paròtides és negra. El mascle, més petit que la femella, no presenta sac vocal extern i, en el període reproductor, mostra unes rugositats negres a la cara interna dels dits de la mà. El braç del mascle és més robust que el de la femella.

La larva és particularment petita i arriba fins uns 32mm de longitud, té la coloració negra, membrana caudal no gaire alta i cua arrodonida. L'espíacle és lateral i dirigit cap enrere.

---

¹ Part anterior sortint de la cara de certs mamífers i peixos, on hi ha la boca i els forats del nas.

² Cadascun dels ossos del peu compresa entre el tars i les falanges dels dits.

B) Biologia i ecologia

A les nostres terres, malgrat el qualificatiu de comú, no és pas l'espècia més abundant d'anur, però si la més extensament distribuïda, perquè pot aparèixer pràcticament arreu, des del nivell de la mar fins altituds considerables. Ocupa, doncs, hàbitats diversos, tant a la plana coma a la muntanya mitjana i alta, i es troba a indrets preferentment humits, encara que també en suporta de moderadament secs, a boscos, prades, conreus o altres, a prop o lluny de l'aigua. Els seus hàbits són manifestament crepusculars i nocturns, i és més especialment actiu en nits humides. De dia, es troba a sota de pedres o troncs; no s'enterra gaire profundament a l'estació activa. Sovint camina, però pot saltar bé i ho fa quan s'alarmia. En temps molt humit, pot arribar a sortir de dia. La seva alimentació inclou molts insectes com coleòpters³ i himenòpters⁴, com les formigues, però també altres artròpodes, com quilòpodes⁵, diplòpodes⁶ o aràcnids, o altres invertebrats com els cucs de terra. Elimina, per tant, una gran quantitat d'insectes nocius per a l'agricultura. Captura l'aliment amb un moviment rapidíssim de la llengua protractil, ajudant-se amb les mandíbules i amb les potes anteriors. La hibernació del gripau Comú varia depèn de l'altitud de la localitat, però que sembla cobrir, almenys, del novembre al febrer.

Acostuma emetre el crit d'alliberament si el manipulen, presenten un comportament peculiar en cas de perill. Davant un depredador pot aixecar les potes posteriors, tot mantenint el musell a terra. Sovint pot, també, fer-se el mort, posant-se molt rígida panxa enlaire.

La secreció tòxica d'aquest gripau conté diverses substàncies, des d'amines biogèniques fins a esters, i l'efecte combinat és inotròpic; actua augmentant el to del múscul cardíac i disminuint la freqüència de la contracció, o bé presentant una acció anestèsica local. De fet, el gripau Comú presenta una secreció irritant per les mucoses de l'home, sense altres efectes en la concentració normal sobre la pell dels individus; té, però, un marcat efecte dissuasiu sobre els predadors.

---

³ Ordre d'insectes pterigots integrat per individus amb aparell bucal mastegador, amb les ales anteriors transformades en èlitres i les posteriors membranoses i replegades sota els èlitres.

⁴ Ordre de la classe dels insectes pterigots, amb ales membranoses i la femella proveïda d'oviscapte o agulló, que inclou al voltant d'un milió d'espècies, entre les quals hi ha les abelles, les vespes, les formigues, etc.

⁵ Subclasse de miriàpodes, amb individus de cos allargat, estret, aplatats, segmentats i amb un parell d'apèndixs acabats en ungla a cada segment. Hi pertanyen l'escolopendra, el centcames i l'escutígera.

⁶ Subclasse de miriàpodes amb la major part dels segments dobles.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, el gripau comú viu a tota Europa, a excepció de la majoria de les illes mediterrànies, al Nord oest d'Àfrica i a l'Àsia paleàrtica fins al Japó. No es troba a les illes Balears. És present a indrets molt diversos. No es troba a les àrees continentals molt àrides, però apareix des de ran de costa, on pot arribar a reproduir-se en aigües lleugerament salabroses, i als Pirineus arriba fins als 2600m.

Gripau comú (*Bufo Bufo*)

Amplexus Gripau comú (*Bufo Bufo*)

Posta del Gripau comú (*Bufo Bufo*)

2.1.2. Gripau Corredor (*Bufo calamita*)

A) Morfologia

Aquest gripau presenta la morfologia típica, arriba als 70 o 80 mm de longitud, i és de tronc prou robust. Té el cap més estret i el musell curt i rom, les glàndules paròtides prominents i paral·leles; l'ull és groc verdós o entre daurat i argentat, i el timpà, petit, quasi indistint. Els tubercles subarticulars són dobles; hi ha dos tubercles metatarsians a les potes posteriors, que són relativament curtes, i un cordonet longitudinal al tars⁷. El dors presenta berrugues ovalades i disperses, més petites que al gripau comú, i té una glàndula molt grossa a les potes posteriors. És de coloració oliva, grisa o verdosa, amb taques sempre més fosques i una línia vertebral de color groc viu i també amb punts vermellinosos.

El ventre és grisenc o blavós, tacat de bru; la gola pot ser llisa o no i la cara interna de les cuixes té tonalitat castanya. El mascle presenta un sac vocal gular extern, molt voluminós; la gola esdevé violàcia durant el zel i presenta també rugositats nupcials negreses al polze i a l'índex.

La larva és petita i brunenca, com en tots els gripaus del gènere *Bufo*. La membrana caudal és baixa i no arriba al tronc. Té la punta de la cua roma, i és difícil de distingir de les larves d'altres gripaus dels gènere, si no és per l'observació acurada del disc oral.

B) Biologia i ecologia

El gripau Corredor és força més termòfil⁸ i suporta molt millor l'aridesa que el gripau Comú. El podem trobar a indrets diversos, com vorades de camps i boscos, clarianes enmig de vegetació densa i altres similars, sovint ben lluny de l'aigua. D'hàbits crepusculars i nocturns, com la majoria d'amfibis, de dia es refugia sota pedres, als llinars de bosquines i camins, prop de la mar. Prefereix indrets assolellats, però pot arribar fins a 2000m d'altitud. No és gaire nedador, ja que té la membrana interdigital molt reduïda, i és de costums terrestres. Per reproduir-se tria aigües de molts tipus, sempre més aviat somes i, fins i tot, prou salabroses. És, almenys en part, de costums excavadors i també s'enfila relativament bé. D'altra banda, camina i salta molt poc. Normalment es troben en els refugis de dos en dos o de tres en tres, junts sota una mateixa pedra o tronc. El refugi hivernal és a sòls sorrencs, preferentment una mica humits, que excava. La veu s'emet de nit i en cor; és un cruixir ondulat d'un o dos segons, que s'interromp bruscament; sona com un crit gutural i el cor és audible des de ben lluny.

---

⁷ Element de l'esquelet de les extremitats posteriors dels vertebrats tetràpodes que uneix el segon element d'aquestes extremitats, format per la tibia i el peroné, amb el quart, format pels metatarsians.

⁸ Dit dels organismes que viuen en zones càlides i que no toleren bé el fred.

El gripau Corredor s'alimenta bastant de formigues, però també captura altres insectes, com coleòpters, dermàpters⁹, ortòpters¹⁰, hemípters¹¹ i larves d'insectes diversos, així com exemplars d'altres grups d'artròpodes i escorpins, entre altres. La hibernació d'aquest gripau dura aproximadament del novembre al febrer, però és més curta a zones més càlides.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès també és present a l'oest i al centre d'Europa, fins a la Rússia occidental i les illes Britàniques.

Gripau corredor (*Bufo calamita*)

---

⁹ Ordre d'insectes de cos llarg i aplatat, d'ulls composts i d'antenes bastant llargues, que comprèn el papaorelles (*Forficula*).

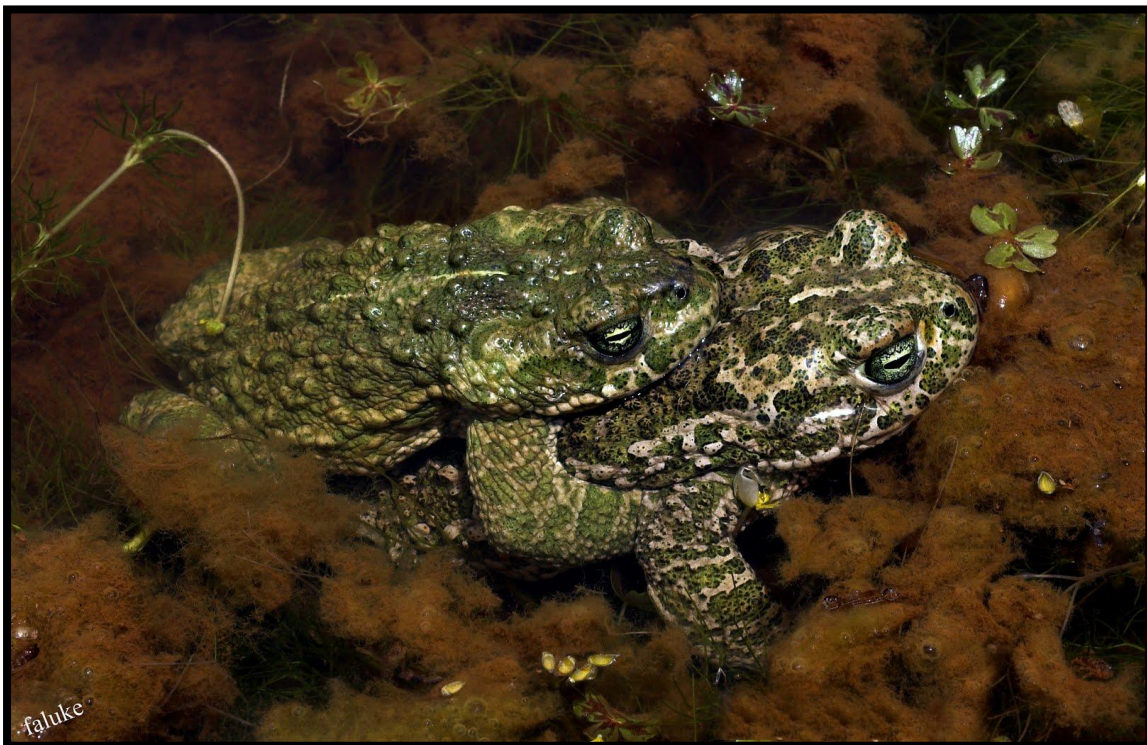
¹⁰ Ordre d'insectes pterigots hemimetàbols, de cos cilíndric, cap allargat, potes ben desenvolupades, amb un parell d'ulls composts, ocells i òrgans timpànics. Cal destacar-ne les llagostes, els grills, el cadell i els saltamartins.

¹¹ Ordre d'insectes caracteritzats per la inserció del llavi inferior a la part anterior del crani, amb espècies que parasiten vegetals o altres animals homeotèrmics.

Cant del Gripau corredor (*Bufo calamita*)

Amplexus Gripau corredor (*Bufo calamita*)

Respecte a la família dels pelobàtids podem trobar:

- Gripau d'Esperons (*Peobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)

2.1.3. Gripau d'Esperons (*Peobates cultripes*)

A) Morfologia

El gripau d'Esperons presenta una morfologia típica de gripau i fa fins 90 o 100mm de longitud. És gros, rabassut i de pell llisa. Té el cap particularment gros, amb el musell molt arrodonit, i els ulls grossos i sortints, amb l'iris grisenc o argentat, la part superior del cap deprimida i sense un timpà visible. Les potes són relativament curtes i el tubercle metatarsià constitueix un esperó negre molt destacat, prominent, aplanat i de vora afilada, que ajuda a excavar. No té tubercles subarticulars ni tubercles metacarpians¹². El mascle és una mica més petit que la femella, no presenta sacs vocals ni rugositats nupcials, sinó una glàndula el·líptica a la part superior del braç; durant el zel, podem observar granulacions perliformes a la part inferior del braç i a la mà. La coloració dorsal és grisenca, groguenca o oliva, amb taques de distribució variable, brunes o verdoses, i el ventre és blanc grisenc o crema, o groguenc, amb taques o punts bru rogenc dispersos; la gola és blanquinosa, amb punts vermellosos.

La larva destaca per la mida excepcional que ateny, fins a 150 o 180mm de longitud total. La cresta caudal no s'entén per damunt del cos. La cua és molt afilada i 1,5 vegades més llarga que el tronc. L'espíacle és el flanc esquerra, dirigit cap amunt i cap enrere, i l'anús és medial.

B) Biologia i ecologia

El gripau d'Esperons és una forma altament especialitzada. Viu només en sòls tous, fonamentalment sorrencs, la qual cosa és un factor limitant de la seva distribució. Apareix a dunes costaneres, platges i també a localitats sorrenques de terres interiors. Pot trobar-se, també, a terres de conreu, que són força esponjades, i especialment a camps d'espàrrecs, que tenen un substrat de sorra òptim per a l'espècie. Els seus hàbits són típicament excavadors: utilitza els esperons per excavar una galeria on s'enterra profundament, fins a 1m de fondària, de manera que desapareix primer la part posterior i el sostre del cau es va ensorrant progressivament damunt de l'animal. Un cop enterrat, no queda rastre visible de la galeria. L'activitat de l'espècie és crepuscular o nocturna i, fora de l'etapa reproductora, és poc

---

¹² Conjunt dels cinc ossos metacarpians que constitueixen l'esquelet de la regió de la mà entre el carp i els dits.

aquàtica. De tota manera, com que habita sovint en sorres costaneres, pot aparèixer en aiguamolls. Per a la reproducció, suporta aigües salabroses. Normalment, però, tria aigües somes i, fins i tot, temporànies, que poden arribar a assecar-se a l'estiu, i amb fons sorrenc a la majoria de localitats.

La hibernació d'aquest gripau no sembla massa llarga; dura de novembre a febrer en el cas màxim.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, el gripau d'Esperons viu del de Nord oest de Marroc fins a la costa meridional de la França mediterrània i atlàntica, passant per tota la península Ibèrica. Molt fortament condicionat per la seva estricta dependència d'un substrat tou i, probablement, amb un grau elevat de termofília, ja que es troba allà on existeix aquests substrat, prop de la costa, a altituds moderades, en localitats disperses del Principat i el País Valencià. Arriba, en alguns punts, a les muntanyes mitjanes.

Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)

Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)

Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)

2.1.4. Gripauet (*Pelodytes punctatus*)

A) Morfologia

El Gripauet és un animal perit que arriba fins a uns 5cm de longitud màxima i de tronc particularment esvelt. És força àgil i té les potes posteriors relativament llargues, sense membrana interdigital o, si en té, es redueix a la base dels dits. El cap és deprimit, amb ulls grossos, prominents i de pupil·la vertical, el musell arrodonit i el timpà petit. La mà presenta tres tubercles metacarpians; els subarticulars són poc marcats i el metatarsià és arrodonit i menut. La part dorsal és coberta de petites berrugues poroses disperses, encara que les més llargues poden disposar-se en fileres longitudinals no gaire precises. El ventre és granulós, però no el pit ni la gola. El mascle en zel presenta la gola, els grànuls ventrals i la cara inferior dels dits del peu proveïts de rugositats nupcials negroses; d'altre banda, és més curt i rabassut que la femella, té les potes més gruixudes, la gola més fosca i presenta un sac vocal gular i intern.

La coloració de fons és gris cendrós clar o oliva clar, amb taquetes verd oliva fosc i verd julivert viu, que, en certs casos, dibuixen una X a la part superior dels dors. Sovint, els flancs porten berrugues de color taronja. Les taques verdes són més denses damunt les potes. El ventre és blanc crema. La coloració esdevé groguenca a la part inferior dels membres. Sovint, fa olor d'all. La veu del mascle és un "co-ac" potent emès dins l'aigua i un "cre-i-ic" agut molt més feble, emès fora de l'aigua. La femella produeix un "cu" feble.

La larva és relativament grossa, tot i que l'adult és menut. Pot arribar a 60 o 65mm de longitud. La membrana caudal no cobreix el tronc, la cua és dues vegades més llarga que el cos, amb la punta roma, i el bec és blanc amb vora negra. L'espíacle és lateral i l'anús medial. La coloració dorsal és terrosa i el ventre, prou clar.

B) Biologia i ecologia

No és una espècie massa freqüent, de manera que els seus requeriments ecològics no són ben coneguts. Fora del període reproductor aquàtic, és de costums estrictament terrestres, crepusculars i nocturns. Escull hàbitats lleugerament humits, entre matolls i amb vegetació baixa i oberta, al peu de parets, en petits rierols, a les vorades de boscos i als conreus, en garrigues¹³, ruïnes, camps semi aigualosos, al llarg de rius i d'altres llocs semblants. De dia, es refugia sota pedres o, fins i tot, excava caus superficials si el sòl és prou tou. És l'amfibi més freqüents dintre de les cavitats subterrànies. Al vespre, apareix posat damunt de mates o pedres.

---

¹³ Vegetació llenyosa amb terrenys secs.

A l'estació reproductora, sovint és més diürn i més conspicu, i es troba prop o dins de l'aigua. Escull, per a la reproducció, aigües netes, que poden ser rierols, basses, dipòsits artificials, com ara embassaments o pous, i també aprofita aigües somes procedents de pluja, on s'arrisca a la interrupció del desenvolupament larval per causa d'una evaporació excessiva. El Gripauet té molta agilitat, salta i neda molt bé i fins i tot escala moderadament parets llises que li permet l'ús de dipòsits artificials amb parets verticals i de pous, i també pot refugiar-se, com fa sovint, tant per hivernar com, probablement, per a refugiar-se de dia, a coves avencs. Encara no coneixem bé la seva hivernació, però és possible que s'enterri profundament o que s'amagui en cavitats, almenys entre el novembre i el febrer, tot i que és un gripau de terres bixes. La seva alimentació és constituïda, probablement, per insectes diversos, petits i crepusculars o nocturns, però no se sap amb certesa.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, aquest gripau també viu a la península Ibèrica i a França, fins a l'oest de Bèlgica i el nord oest d'Itàlia. Es troba a localitats baixes i disperses dels continents, amb una distribució característicament discontinua, les raons de la qual no són gaire fàcils de determinar. La major part de les localitats, repartides per tot el territori i ben separades les unes de les altres, apareixen per sota dels 500m d'altitud, però hi ha algunes dades disperses a terres més montanes. Sembla exigir localitats una mica humides, però, per altra banda, no gaire fredes, i no ha estat trobat en aigües salabroses ni a línia costanera, sinó a terres baixes i a la part inferior dels vessants de muntanya mitjana.

Cap gros de Gripauet (*Pelodytes punctatus*)

Gripauet (*Pelodytes punctatus*)

Posta de Gripauet (*Pelodytes punctatus*)

Respecte la família dels hílids podem trobar:

- Reineta comuna o meridional (*Hyla meridionalis*)

2.1.5. Reineta comuna o meridional (*Hyla meridionalis*)

A) Morfologia

Durant molt de temps fou considerada una subespècie de la forma procedent, però són moltes i molt clares les diferències entre ambdues espècies. El seu aspecte és semblant, de granota petita i esvelta, però té el morro més llarg i arrodonit. Arriba fins a 55mm de longitud. Les diferències més paleses rauen en la veu i en la coloració. Dorsalment hi ha una variabilitat important, amb matisos diversos de verds, grocs, castanys i, fins i tot, grisos o blaus, per mutació genètica que causa la desaparició dels cromatòfors grocs; generalment uniforme, rarament té taques fosques. El ventre és blanquinós, groguenc, sempre clar. L'iris és daurat. La part posterior de les potes és groga o taronja clar, tacada de fosc, i el color del dors s'estén fins als costats de la gola. La banda fosca lateral és curta i constitueix una faixa negra darrera l'ull, fins a la base del membre anterior. El mascle presenta un sac vocal més gros que el de la reineta europea, més ample i amb plects longitudinals quan es desinfla.

Les larves i les potes són molt semblants a les de la reineta septentrional (*H. Arborea*); la diferenciació larval s'estableix per observació dels disc oral.

B) Biologia i ecologia

La reineta meridional es troba pertot arreu als Països Catalans, incloses les illes Balears, en localitats de caràcter certament mediterrani. Tant a França com a les terres catalanes, que observa, normalment, una distribució dispersa, amb localitats relativament distanciades, però indrets ocupats contenen poblacions molt denses. Apareix a basses i estanys amb canyes, a arbustos del voltant, a jardins i pous, a aiguamolls, rierols i torrenteres i a altres biòtops favorables; un dels més freqüentment ocupats són les bardisses, tant arran de basses com al llarg de les típiques rieres mediterrànies que porten poca aigua i s'eixuguen sovint en bona part del seu curs. Les reinetes s'instal·len a les tiges o a les fulles per assolellar-se, amb les potes ben plegades ran de cos, de manera que, amb la coloració adient, resulten altament críptiques. Les zones escollides són de vegetació baixa i sovint oberta, amb temperatures de moderades a càlides, ja que la limitació de la presència de l'espècie sembla relacionada amb la

seva forta termofília. Segons les localitats, poden alimentar-se de formícids¹⁴, coleòpters, dípters¹⁵, hemípters, lepidòpters¹⁶, larves d'insecte i també d'aràcnid i d'isòpode¹⁷, amb hàbits de caça semblants als de la reineta europea, crepusculars i nocturns.

La veu és molt típica, molt més greu que la de la reineta septentrional. Són un o dos sons per segon, “cra-cra-cra”, lents i greus. Els cors de mascles poden assolir un volum sonor terrorífic a les nits, perquè són molt nombrosos. Aquest cant, especialment important a l'estació reproductora, al vespre i fins ben entrada la nit, pot sentir-se encara accidentalment fins a finals d'estiu.

Aquesta reineta és activa i sonora de nit, però és fàcilment observable durant el dia en l'assolellament esmentat, especialment a la primavera i, fins i tot, dins l'aigua si fa calor. A l'estiu, esdevé més distreta i menys diürna. Pot ser molt activa i àgil, però també pot romandre hores completament immòbil, fins i tot sota la pluja. És bastant sedentària, encara que els seus membres li permeten desplaçaments ràpids i eficaços en qualsevol tipus de substrat i, fins i tot, pot grimpar per superfícies completament llises i verticals, com el mateix vidre.

La hibernació no sembla massa llarga, perquè habita em localitats càlides, però desapareix pràcticament des del novembre fins a primers de febrer.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, la reineta meridional o comuna es troba des del Nord – Oest d'Àfrica, pel vessant mediterrani ibèric fins al migjorn francès i també a les Balears, Canàries i Madeira.

La reineta normalment forma poblacions amb nombrosos individus, però disperses, i no es troba a les regions més humides i obagues de la muntanya mitjana. Rarament supera els 1000m d'altitud i la major part de localitats són per sota dels 500m. En alguns indrets, conviu amb l'altra espècie de reineta, sense encreuar-se, però. Les anàlisis immunològiques semblen mostrar que a les Balears és introduïda des d'antic a partir de poblacions peninsulars.

---

¹⁴ Família d'insectes de l'ordre dels himenòpters, amb antenes colzades i mandíbules fortes, que nien socialment en formigues. Inclou un gran nombre d'espècies, conegudes amb el nom genèric de *formigues*.

¹⁵ Ordre d'insectes només amb un parell d'ales funcionals (les de davant) i un parell de balancins (les de darrere), que es divideix en els subordres dels nematòcers (que comprèn els mosquits) i dels braquícers (que comprèn les mosques).

¹⁶ Ordre d'insectes de la subclasse dels pterigots, amb les ales cobertes d'escates i sovint molt acolorides, amb esperitrompa per a xuclar el nèctar, el pol·len i els sucus vegetals.

¹⁷ Ordre de crustacis malacostracis del superordre dels peracàrides de morfologia molt variada, segons que es tracti de formes lliures o paràsites.

Reineta comuna (*Hyla meridionalis*)

Reineta comuna (*Hyla meridionalis*)

Respecte a la família del rànids podem trobar:

- Granota verda (*Rana perezi*)

2.1.6. Granota comuna o verda (*Rana perezi*)

A) Morfologia

Les granotes verdes europees constitueixen, com les granotes roges, un particular trencaclosques sistemàtic, encara no ben resolt. Les investigacions més recents han precisat, però, que la forma present al nostre país pot ésser considerada com una espècie. Els mecanismes que expliquen genèticament, a partir de d'isolament¹⁸ pleistocènic de granotes verdes als refugis mediterranis, la hibridació posterior d'algunes formes i la constitució de gran nombre d'espècies diferents no són encara ben coneguts.

Les granotes verdes del llevant ibèric són molt grosses, arriben fins a 150mm de longitud, i robustes, però molt àgils i gens pesades. Tenen la pell llisa, si bé poden presentar berrugues planes, els ulls molt propers l'un de l'altre i el musell afilat. Les potes posteriors són molt llargues, el tubercle metatarsià és molt petit i la membrana interdigital arriba a l'extrem dels dits, la qual cosa indica els hàbits, molt aquàtics, de l'espècie. La coloració dorsal és típicament verdosa, però en realitat és molt variable, de verd pàl·lid a oliva, castany clar, grisenc, tacat amb una tonalitat més fosca. Les anques són característicament barrades de fosc, damunt d'un fons oliva, gris clar o blanquinós. La part ventral és blanquinosa, amb taques grisenques. Molt sovint presenta una línia vertebral de color groc més o menys viu. En una mateixa localitat poden aparèixer totes les intensitats de verd o de bru i tota mena de taques, amb o sense línia vertebral. El mascle presenta sacs vocals a la comissura de la boca, de color gris.

Les larves, amb espiracle lateral i anus a la dreta de la membrana caudal inferior, són relativament grosses, ja que arriben fins a 60mm de longitud i, excepcionalment, fins a 90mm, amb el dors d'una tonalitat oliva més grisa o més bruna que la dels adults i el ventre blanquinós. Són difícils de distingir de les de qualsevol altra granota verda, però prou diferents de les d'altres espècies d'anurs de les nostres terres.

B) Biologia i ecologia

La granota verda és molt aquàtica, bona nedadora i saltadora. Passa tot el període actiu a l'aigua, d'on surt només per assolellar-se a la vora, i és raríssim trobar-la a pocs metres de les

---

¹⁸ Aïllament.

basses o dels rius. És enormement críptica¹⁹ i és difícil observar-la malgrat el gran nombre d'individus existent a cada localitat. Normalment, es detecten en sentir un seguit de “plops” característics en acostar-se a l'aigua en qüestió. De vegades, també suren immòbils a la superfície o damunt d'objectes flotants, com fulles, branques o plàstics. Es troben a tota mena d'aigües permanents, sempre que la temperatura sigui suficientment alta. És prou termòfila. Encara que és àgil i ràpida, passa moltes hores en assolellament, a l'aguait de preses, com, insectes, oligoquets, artròpodes aquàtics diversos i, fins i tot, petits vertebrats, que captura mitjançant uns salts de precisió impressionant.

La veu és típica i coneguda. És com un cant sonor, com “croac-croac” o “bré-qué-qué”, molt ressonant, variat i coral, de vegades erràtic. Normalment, és emès a ple volum pels mascles en el període reproductor i és audible a força distància; de fet, el cor de granotes mascles de cada bassa assaja i/o actua totes i cadascuna de les nits bonancenques des de la primavera fins ben entrat l'estiu.

És un animal molt gregari²⁰, de costums molt diürns, però també és actiu de nit, que és quan és més audible que visible. Normalment escull aigües tranquil·les, basses, estanys, llacs, rabeigs de rius i indrets semblants, assolellats i a zones preferentment obertes. La hibernació és relativament llarga en comparació a la resta d'anurs.

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, es troba des del Nord-oest d'Itàlia fins el Nord-oest africà, passant per la costa mediterrània francesa i el vessant mediterrani ibèric. Ha estat introduïda recentment a les Açores i a les Canàries, amb èxit. A les Balears, la introducció sembla molt més antiga i s'hauria produït a partir d'individus procedents de la península Ibèrica. Pot arribar fins a 1600m d'altitud, però la majoria de localitats es troben per sota de 1000m; de fet, es troba pràcticament arreu, per tota Catalunya i les Balears i, amb seguretat, al País Valencià, on, tanmateix, hi ha poques dades d'observació.

---

¹⁹ Adaptació per la qual un animal és difícilment visible en el medi ambient habitual, per tal com n'adopta la coloració o en copia les estructures.

²⁰ Dit dels éssers vius que tenen tendència a associar-se amb altres individus de la mateixa espècie.

Granota verda (*Rana perezi*)

Granota verda (*Rana perezi*)

Posta de Granota verda (*Rana perezi*)

Cant de Granota verda (*Rana perezi*)

Respecte la família dels discoglòssids podem trobar:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)

2.1.7. Tòtil (*Alytes obstetricans*)

A) Morfologia

La morfologia d'aquest animal correspon a la d'un gripau petit i rabassut de 40 o 50mm de longitud. El cap presenta el musell afilat, amb ulls prominents, laterals, de pupil·la vertical, i amb el timpà visible, lleugerament més petit que l'ull. Les potes posteriors són relativament curtes, sense membrana interdigital i amb un tubercle metatarsià petit. A la mà, hi té tres tubercles metacarpians, dels quals el més gran és l'exterior i el més petit el mitjà. El dors presenta nombroses berrugues petites i disperses irregularment, encara que poden formar dos cordons longitudinals als costats del dors; el ventre és granulós. El mascle no té sacs vocals ni callositats nupcials, i no es diferencia de la femella, llevat que és una mica més esvelt, si no porta els ous. Posseeix un plec gular. Pot fer una olor feble d'all.

La coloració del tòtil és variable: normalment és gris terrós o blavós, però pot ser de color groguenc, castany clar, amb taques o punts verd fosc, vermell ataronjat o negre i, de vegades, amb una gran taca triangular a la nuca. El ventre és gris o blanc blavós, amb punts de color blanc crema, o quasi despigmentat, i la gola és blanquinosa, jaspiada de castany clar. Poden trobar-se animals molt clars. L'iris és daurat, amb taquetes negres.

La larva fa de 14 a 17mm en descloure's l'ou i arriba fins a 40mm (o fins a 80 o 90mm) en el moment de la metamorfosi. L'espíacle és medioventral, en posició anterior, la cua és alta i mesura 1,5 vegades la llargada del cos, amb la punta roma o arrodonida i amb punts o taques fosques a les crestes.

B) Biologia i ecologia

El tòtil és el més terrestre dels anurs de les nostres terres. Només el mascle, que carrega la posta, va a l'aigua per mantenir la humitat necessària per als ous. Normalment, els adults són crepusculars o nocturns i només esdevenen diürns en temps plujós. De dia, es troba sota pedres o munts de rocs, en murs, excavant forats a terra o aprofitant caus de rosegador. Sovint solitari, pot, però, ésser trobat en petits grups sota pedres, a caus, sota fusta podrida o a cases enrunades, especialment en període reproductor. Viu en zones de bosc, prades o conreus, preferentment una mica humits, i pot trobar-se, també, en nuclis rurals habitats.

Present des del nivell del mar fins a prop dels 2000m d'altitud, prefereix, però, la muntanya mitjana humida. De fet, els adults no són fàcils d'observar, fora del mascle, que és conspicu quan porta els ous i més visible quan va a l'aigua per humitejar-los. Les larves, en canvi, són molt fàcils d'observar i la seva presència indica l'existència de nombrosos adults a la zona. Les podem trobar a tota mena de masses d'aigua, des de pous, cisternes, fonts, abeuradors i tota mena de dipòsits artificials, fins a rierols, basses, estanys i qualsevol taca d'aigua natural, protegida i obaga o exposada al sol, passant per tota mena d'entorns, jardins, conreus o boscos, a altituds ben diverses.

La veu dels tòtils és aflautada, molt pura, neta com una campaneta o un cascavell, una mica modulada, com el *la* normal. Fan un crit isolat, "pu-pu-pu", que es repeteix cada 1 o 3 segons, en cor, pren un to diferent a cada individu i sembla com si es responguessin. Els tòtils criden de nit, sovint lluny de l'aigua. El crit isolat és molt semblant al cant del xot (*Otus scops*).

C) Corologia

A part de Catalunya, concretament el Lluçanès, el tòtil viu a l'Europa occidental, des d'Alemanya fins als Alps i a quasi tota la península Ibèrica. No es troba a les illes Balears, on és substituït per el Ferreret. És una de les espècies més freqüents entre els anurs, almenys a les zones ben explorades, des de la plana fins al límit dels estatges alpins. És escàs a les àrees més seques, prop de la costa, i quasi absent a les comarques fortament continentals. Cal considerar-lo un animal higròfil però no excessivament termòfil. Sembla probable que, a les parts meridionals mediterrànies, visqui preferentment, a les muntanyes.

Posta de Tòtil (*Alytes obstetricans*)

Tòtil (*Alytes obstetricans*)

2.2. Urodels

Respecte els Urodels del Lluçanès, hem localitzat dues espècies. És un nombre bastant inferior als anurs ja que els urodels són amfibis amb unes condicions de vida més delicades. D'urodels en al Lluçanès podem trobar:

- Salamandra (*Salamandra salamandra*)
- Tritó Jaspiat (*Triturus marmoratus*)

2.2.1. Salamandra (Salamandra Salamandra)

A) Morfologia

La salamandra, o salamàndria, és un animal gros i robust, que pot arribar als 28cm de longitud total, encara que sovint és més petit. Té la cua subcilíndrica i de llargada pràcticament igual a la de cap i el tronc junts. Les potes són llargues i gruixudes, amb quatre dits a la mà i cinc al peu. El cap és lleugerament deprimit i ample, de musell arrodonit i ulls grossos i prominents negres, amb glàndules paròtides grosses, arronyonades, cobertes de porus observables a ull nu, situades a la part posterior i la superior del cap. Hi ha un plec gular. La pell és llisa i lluent, presenta protuberàncies glandulars als costats del tronc i els solcs costals són poc marcats. La coloració és una combinació molt variable de negre i groc. La part inferior és fosca, rarament amb taques clares. Els llavis cloacals del mascle són més inflats que els de la femella.

Les larves mesuren de 20 a 30mm en ser alliberades, i creixen fins arribar a 55-65 mm en el moment de la metamorfosi. Viuen en aigües quietes, de manera que les brànquies són de llargada moderada, però denses. La cresta dorsal dorsicaudal comença a la meitat del tronc i la cua presenta l'extrem obtús. El musell és molt ample i rom, els orificis nasals són molt separats, en posició lateral i a prop dels ulls. La coloració dorsal és grisa o bruna, molt fosca, marcada en negre i amb punts metàl·lics discrets. Sovint porta una taca de color groc clar a la base de cada pota. El ventre és clar.

Les salamandres a diferència dels altres salamàndrids tenen una secreció tòxica cutània que està constituïda per alcaloides diversos, alguns dels quals són neurotòxics, però poc concentrats i amb una acció simplement irritant de les mucoses.

B) Biologia i ecologia

De costums molt terrestres, la femella de la salamandra és la que va a l'aigua en el moment d'alliberar les larves; com que és mala nedadora, de vegades alguns individus moren ofegats.

Normalment els adults els podem trobar a llocs humits i més aviat frescals, encara que acostumen a ser difícils d'observar a causa dels seus hàbits secrets, preferentment crepusculars o nocturns, amb activitat especialment concentrada en les nits humides. De dia, s'amaga sota pedres o troncs, o entre fullaraca i moltes. Les larves requereixen aigües quietes, però molt netes i oxigenades i no gaire profundes, per tal d'evitar l'acció dels depredadors. Poden aparèixer a basses i estanys, però els indrets de reproducció més freqüentment seleccionats, són petits rierols amb bassols estagnants i soms, molt obacs i en àrees plenament ombrívols, enmig de boscos humits; també són preferides les basses al peu de fonts, sempre obagues i discretes.

Els adults s'alimenten de petits invertebrats higròfils com ells, que poden ser oligoquets, gasteròpodes com els llimacs, aràcnids o alguns insectes. Les larves mengen, indiscriminadament, tota mena de petits invertebrats i llurs larves, de mida convenient, presents a les aigües on viuen.

El cicle actiu pot ser bastant llarg, normalment hivernen entre novembre i febrer, però sovint la hibernació és més curta; si més no, les salamandres són actives en alguns dies d'hivern, aprofitant la suavització tèrmica corresponent als períodes plujosos.

C) Corologia

Present a l'Europa meridional i central i al nord d'Àfrica, als Països Catalans la salamandra té una distribució discontinua, a causa de la seva higròfilia; se la pot trobar des del nivell del mar fins a uns 2000m d'altitud, però és més freqüent a la muntanya mitjana des dels estatges montans dels Pirineus fins a totes les serres costaneres, fins i tot en massissos calcaris, mentre hi trobi localitats favorables, fins a les terres catalanes més meridionals. No es troba a les comarques més fortament mediterrànies ni a les zones de clima continental més àrides, i no hi ha cap informació concernent el País Valencià, on podria, però, ésser present. Encara que pot aprofitar alguns dipòsits i pous artificials en zones rurals, no és gaire antropòfila²¹.

---

²¹ Organisme que resulta afavorit en la seva disseminació per l'acció de l'home.

Salamandra (*Salamandra salamandra*)

Salamandra (*Salamandra salamandra*)

Larva de Salamandra (*Salamandra salamandra*)

Posta de Salamandra (*Salamandra salamandra*)

2.2.2. Tritó jaspiat (*Triturus marmoratus*)

A) Morfologia

El tritó Jaspiat o tritó Verd és relativament gran, de 12 a 14cm de longitud total, de tronc relativament robust, de secció arrodonida, i de cap tan llarg com ample, amb el musell deprimit, ample i arrodonit; la cua és fortament comprimida, almenys tan llarga com la resta del cos i té l'extrem afilat. El mascle en període nupcial presenta una cresta dorsal continuada per una cresta caudal, ambdues ondulades, i una cresta caudal inferior de vora rectilínia. La femella presenta un solc vertebral groc o taronja. Ambdós sexes presenten un plec gular. Tenen les potes ben desenvolupades, amb els dits lliures, més llargs en el mascle. La pell és granulada i porosa al dors i llisa al ventre. La coloració dorsal és d'un verd més o menys viu, jaspiat i amb taques negres més o menys extenses. El mascle en zel presenta a la cresta dorsal barres verticals negres i blanquinoses o verdoses, i una línia nacrada als costats de la cua. Les femelles i els joves presenten una línia vertebral de tonalitat ataronjada. El verd esdevé més viu a la fase terrestre. La part inferior és fosca, grisa, bruna o negrosa, amb punts blancs o taques negres, o bé jaspiada amb negre i blanc.

La larva mesura uns 9 o 10mm en sortir de l'ou i assoleix de 50 a 80mm de llarg en el moment de la metamorfosi. L'aleta dorsicaudal s'estén des del cap fins a la cua, que és molt afilada. Hi ha dotze o tretze solcs²² verticals als flancs. La coloració pot ser més o menys fosca, amb una mica de verd, però l'aspecte general no és gaire fosc. És més grossa que altres larves de salamàndrids i presenta unes taques fosques grosses, molt característiques, a les vores superior i inferior de la cua.

B) Biologia i ecologia

És una espècie de plana, relativament termòfila, a diferència del tritó Pirinenc, el tritó Jaspiat no supera els 1000m d'altitud i demana un cert grau d'humitat. Es troba a sèquies, basses i abeuradors a la plana o a la muntanya baixa. Un hàbitat molt típic són les basses d'abeurar bestiar, a conreus i pastures, i els rius mediterranis allà on es formen grogos no exageradament profunds i ben protegits. Escull aigües prou netes amb vegetació aquàtica o sense i, en general, requereix entorns boscosos o, almenys, si són localitats obertes, tria zones on el recobriment vegetal dens i compacte no sigui gaire lluny. No es troba a les regions més àrides, com ara a

---

²² Nom aplicat a qualsevol concavitat superficial, estreta i allargada.

prop de les platges o a la zona continental, ni tampoc allà on la cobertura vegetal és excessivament pobra.

L'alimentació es constitueix fonamentalment d'invertebrats diversos, principalment, larves d'insectes aquàtics; les larves mengen petits crustacis d'aigua dolça, com cladòcers²³, ostracodes²⁴, copèpodes²⁵ i també larves de dípter.

La hivernació no és massa llarga, perquè el tritó jaspiat habita preferentment a comarques mediterrànies, d'hivern molt suau. Pot ser a l'aigua, per a reproduir-se, al març, especialment a l'abril i, fins i tot, al maig. No és gaire aquàtic i, després de la reproducció, passa a terra ferma, on habita indrets humits i segueix costums crepusculars i nocturns; de tota manera, la seva fase terrestre és mal coneguda.

C) Corologia

El tritó Jaspiat és una forma europea accidental típica, termòfila i higròfila, que es troba especialment en indrets humits fins a altituds moderades. Apareix a la plana i a la muntanya mitjana a les comarques catalanes costaneres, molt especialment a les serres litorals, si hi ha aigües apropiades per a la reproducció. No hi ha informació sobre el País Valencià. La distribució és discontinua, perquè manca a les zones continentals i desapareix a partir de certes altituds, entre 1000 i 1200m; no és als Pirineus i, dins l'àrea mediterrània, només és a les zones més seques.

---

²³ Grup de crustacis branquiòpodes que posseeixen una closca formada per dues valves de la qual surt només el cap i que comprèn la puça d'aigua.

²⁴ Subclasse de crustacis, de closca bivalva que cobreix tot el cos, comprimit i sense segmentacions, de sexes separats i omnívors.

²⁵ Subclasse de crustacis entomostracis de petites dimensions, amb la coberta del cos exclusivament quitinosa, components importants del zooplàncton.

Tritó verd (*Triturus marmotatus*)

Tritó verd (*Triturus marmotatus*)

Larva de Tritó verd (*Triturus marmotatus*)

Posta de Tritó verd (*Triturus marmotatus*)

Hi ha un urodel que podria ser present al Lluçanès, que en els mostrejos realitzats no s'ha localitzat ja perquè s'ha extingit o ja no es troba en les basses sinó en altes ecosistemes. Aquest urodel és el Tritó Palmat (*Triturus helveticus*).

2.2.3. Tritó Palmat (*Triturus helveticus*)

A) Morfologia

El tritó Palmat és un tritó de cos relativament rodanxó, però menut. El mascle arriba a fer fins 7,5cm de llargada, i la femella arriba als 9,2cm. El cap és més llarg que ample i el musell és bastant arrodonit, amb porus i tres solcs a la part superior del cap. Té un plec gular més o menys marcat. El tronc és quadrangular en el mascle i de secció arrodonida en la femella. El mascle en fase nupcial presenta una línia vertebral rectilínia, continuada per una cresta caudal superior, amb uns replecs cutanis laterals. La femella no presenta ressalt dorsal però sí replecs laterals; la seva cresta caudal és reduïda. L'extrem de la cua és punxegut en la femella i truncat²⁶ i acabat en un filament curt i prim en el mascle. Les potes són moderadament desenvolupades i el mascle presenta el peu negrós i fortament palmat²⁷. Tots els caràcters del sexe masculí s'apaivaguen un cop passat el període reproductor. La pell és llisa o finament granulada. La coloració dorsal és castany clar, o també oliva, amb taques fosques, que, de vegades, esdevenen línies dorsolaterals negres en la femella; l'animal sembla bru clar i llis al primer cop d'ull. Té una línia longitudinal fosca als costats del cap, que li travessa l'ull. El cap del mascle és tacat de castany fosc. Les potes posteriors, especialment la membrana interdigital i, de vegades, la cresta dorsicaudal, són negroses. La cresta caudal inferior és blau grisenc en el mascle i taronja en la femella. La part inferior central és groga o taronja clar, les parts laterals són blanquinoses i la gola és rosa i sense taques; sovint, hi ha punts negres al ventre. La femella presenta, de vegades, en la seva fase terrestre, una banda vertebral d'un to vermellós.

La larva és petita; mesura 6mm de llargada en descloure's l'ou i arriba fins a 30 o 40mm en el moment de la metamorfosi. La cresta dorsicaudal és llarga i la cua afilada. La distància entre l'orifici nasal i l'ull és més petita que el diàmetre del propi ull.

B) Biologia i ecologia

El tritó Palmat sembla preferir basses i aigües estagnants en general. És una espècie força corrent per tota l'Europa occidental i predominantment present a la plana, però a Catalunya es

---

²⁶ Dit de les fulles i dels òrgans terminats en una secció transversal recta o plana.

²⁷ Dit de la forma semblant a la d'una mà oberta.

troba en el límit meridional de la seva àrea i al Pirineus arriba a esdevenir altimontà i supera els 2000m d'altitud. De tota manera, existeixen localitats on pràcticament es troba al nivell del mar. No és una forma gaire comuna les nostres terres i les seves exigències ambientals són difícils de precisar. La hibernació, que es produeix indistintivament a terra o a l'aigua, és de durada variable segons la latitud i l'atitud de cada lloc; és relativament curta a la plana, on poden acabar-la a finals de gener, i més llarga als Pirineus.

Es coneixen poques dades referents a la seva alimentació; probablement, consumeix petits artròpodes terrestres i aquàtics. Tampoc no se sap gran cosa de la seva etapa terrestre i l'activitat que hi realitza. Els animals en aquesta fase es troben sovint, amagats sota pedres.

C) Corologia

El tritó Palmat és una forma molt comuna a tota l'Europa central i a la Gran Bretanya, i es troba, al sud i a tota la banda septentrional de la península Ibèrica. En la fase aquàtica, és molt críptica i roman immòbil durant hores, surant entre les herbes; a terra, és quasi il·localitzable i pot passar desapercebuda pels observadors. Les dades més recents demostren la possibilitat de supervivència del tritó Palmat en localitats assolellades i obertes, de caràcter manifestament mediterrani, sempre que hi hagi les petites masses d'aigua necessàries per a la reproducció i, potser, per a estades més prolongades. Així, és present a tota Catalunya, fins al límit del País Valencià, en localitats disperses des dels Pirineus fins al Montsià.

Tritó Palmat (*Triturus helveticus*)

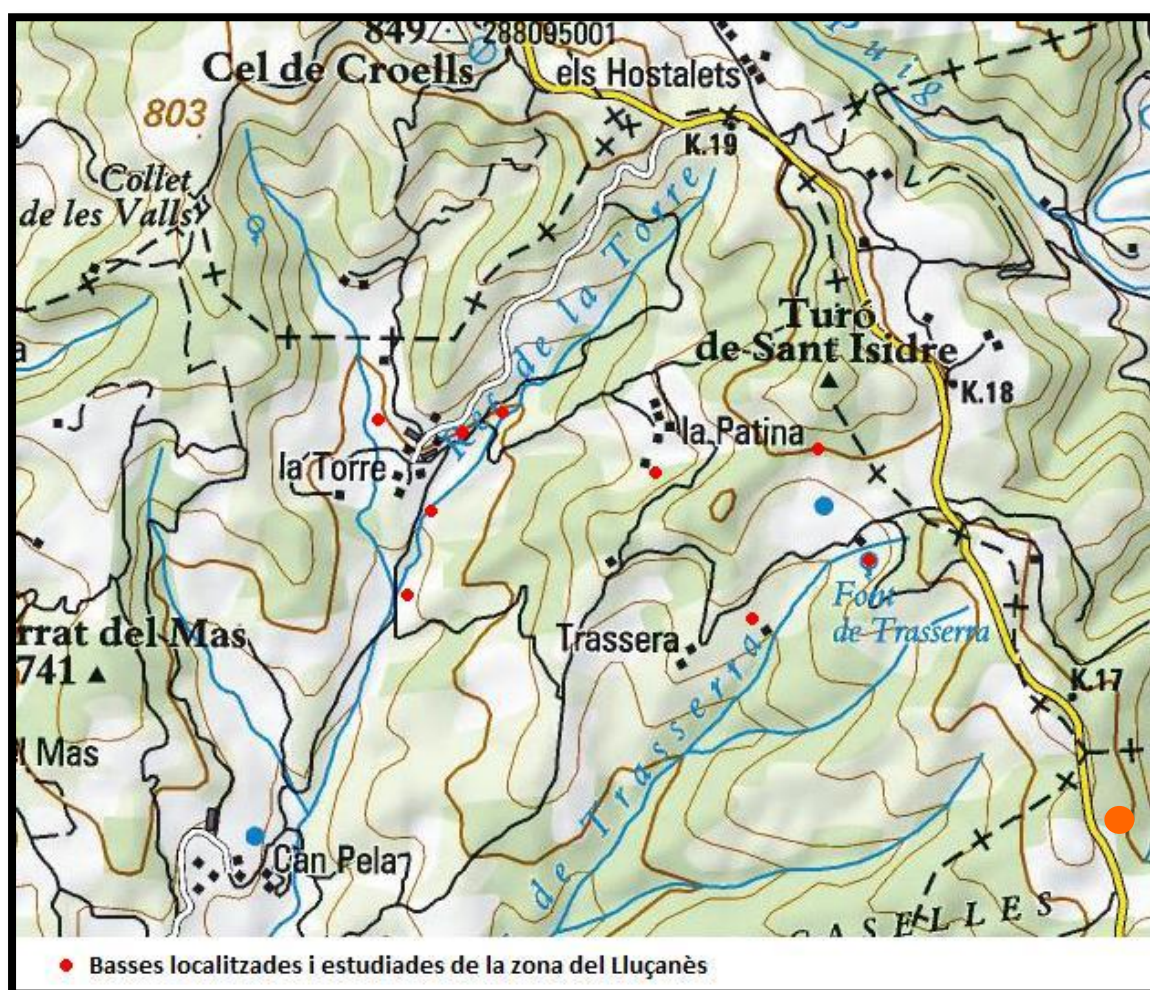
Posta de Tritó Palmat (*Triturus helveticus*)

3. Basses estudiades

3.1. Estudi de les basses de la zona de Sant Bartomeu del Grau

En la zona del Lluçanès concretament a Sant Bartomeu, podem trobar un seguit de deu basses les quals es poden observar un cop arribant a Sant Bartomeu del Grau i agafant la carretera BV-4601 direcció Perafita, la primera bassa ja marcada en el mapa la podem observar abans del km 17 el costat dret de la calçada (marcada em un cercle taronja), les altres no es troben massa lluny d'aquesta zona:

Les deu basses que podem trobar en aquesta zona són:

- Bassa del camí
- La font de la Trasserra
- Trasserra
- Bassa del camp
- La Patina
- Bassa gran
- Bassa de les vaques
- Bassa de la diversitat
- Bassa última
- La sequera

3.1.1. Bassa del Camí

A) Situació

La bassa del Camí està situada a la carretera BV-4601, direcció Perafita just després de passar Sant Jaume de Fonellet, la podem observar des de la calçada el costat dret, aproximadament el km 16.

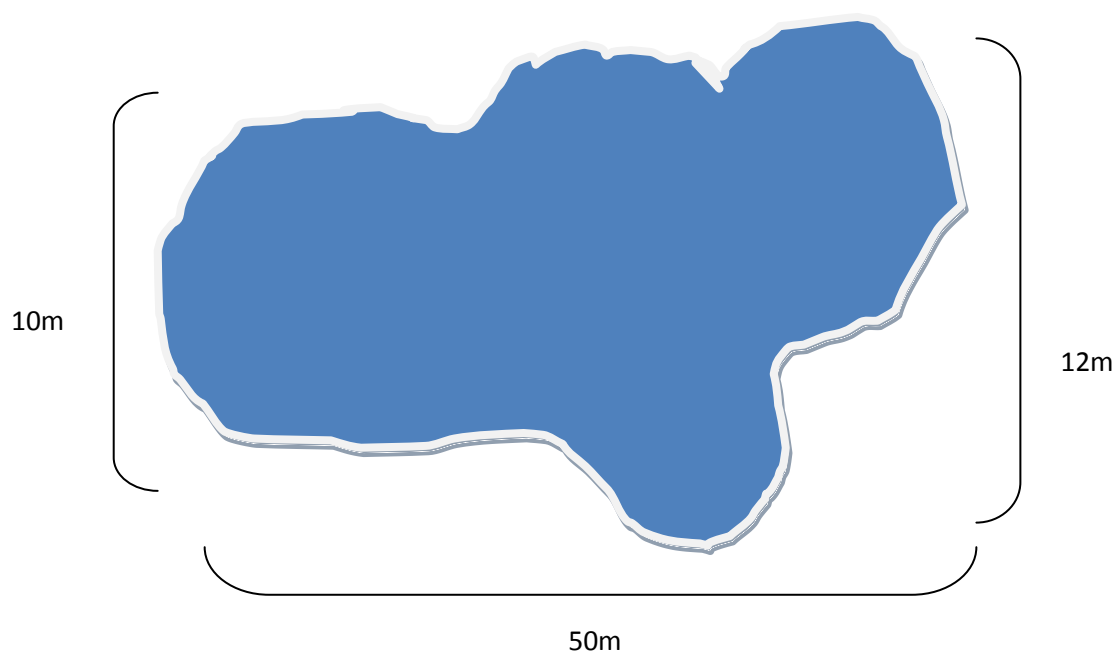

B) Fitxa tècnica

Característiques:

Aquesta bassa es bastant gran, té uns 50 metres de llargada i uns 10m d'amplada en una banda i 12m en l'altre, està situada a la bora de la carretera just el costat d'una cada de pagès. A un costat de la bassa podem trobar que hi ha una platja de pedra, concretament de pissarra i a l'altre hi ha molta vegetació amb arbres molt a prop de la bassa i podem observar que les arrels estan dins l'aigua de la bassa.

Aproximadament a la part més profunda hi ha 1,5 metres de profunditat.

Coordenades:

E(x): 429538.50m

N(y): 4650534.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua no és gens tèrbola, ja que hi podem trobar molts insectes i moltes larves que ens indiquen la bona qualitat de l'aigua.

Bassa del Camí

C) Fauna i Flora

En aquest bassa no hi ha gaire diversitat de flora però sí una gran quantitat.

En la bassa podem trobar:

Algues filamentoses, aquestes algues les podem trobar quasi bé a tot l'interior de la bassa i hem pogut observar que hi ha agut un augment de la quantitat d'algues, fins el punt de cobrir tota la profunditat de la bassa.

Llenties d'aigua, les podem trobar en la superfície de la bassa, però en una petita quantitat. Són unes plantes aquàtiques que suren a la superfície i tenen unes fulles rodones i verdes.

Llenties d'aigua

També podem observar diversos arbres que es troben just el costat de la bassa.

Respecte a la Fauna de la bassa podem trobar bastant espècies diverses, tan anurs com urodels:

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Urodels:

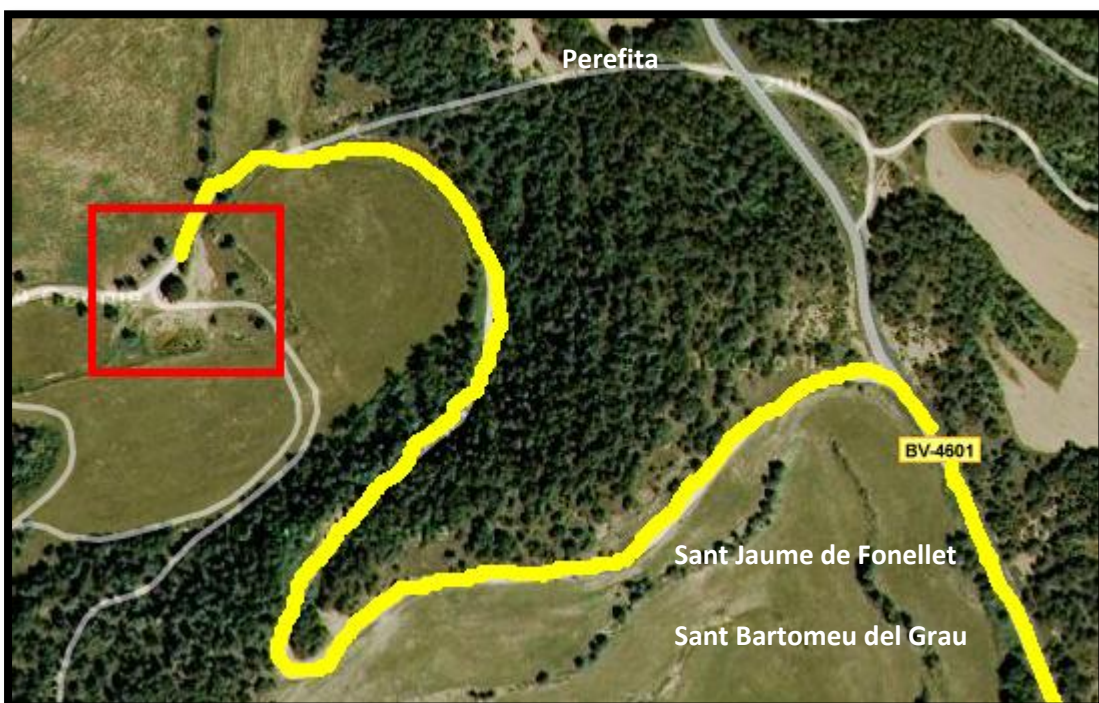
- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.1.2. La Font de la Trasserra

A) Situació

La bassa de la Font de la Trasserra és una bassa artificial situada el mig d'un coto de caça, és molt habitual trobar-hi persones caçant i gossos bevent de la mateixa bassa.

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17 direcció Perafita, a la nostre esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que el cap d'uns 250m a la nostre esquerra podrem veure la bassa des del camí.

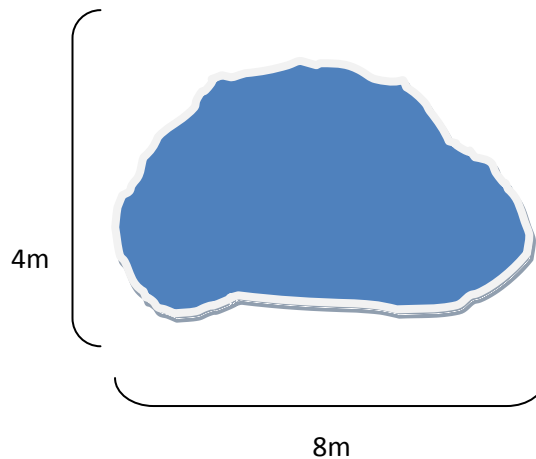
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa de la Font de la Trasserra és una bassa situada el mig de camps oberts bastant a prop del bosc, té excés a bestiar però és bastant delimitat. És una bassa que actualment és artificial perquè no es perdi tota l'aigua i així la fauna i la flora es conservin. Està bastant a prop del camí de carro, indicant-ne que és de fàcil excés per les persones.

En aquesta bassa podem observar una mica de platja d'herba en una banda i a l'altre una mica de marge, d'un metre i mig d'alçada. No és gaire fonda, aproximadament mig metre però hi ha una zona determinada que està a prop del marge que pot arribar a mesurar 1m de fondària.

Aproximadament mesura uns 8 metres d'amplada i uns 4 metres de llargada.

Coordenades:

E(X): 428809.00m

N (Y): 4652033.00 m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és molt neta, es pot diferenciar clarament el terra de la bassa. Però podem observar que durant una temporada, concretament finals d'abril, maig i juny l'aigua no era tant clara sinó que es podia distingir be fins a uns 20cm de profunditat. Però a finals de juny, juliol i agost tornem a trobar que l'aigua és completament neta.

Bassa de Font de la Trasserra

C) Fauna i Flora

En aquesta bassa podem trobar un seguit de diverses espècies de plantes.

Llenties d'aigua, hi ha molt poca quantitat de llenties d'aigua, però hi ha sïzones de la bassa que n'hi ha.

Algues filamentoses, tota la bassa està recoberta d'algues filamentoses, però en poca quantitat. També podem trobar algues filamentoses a la superfície de la bassa.

Llenties d'aigua

Algues filamentoses a la superfície

Boga, és una planta que viu dins de l'aigua però les seves fulles surten de la superfície de la bassa. És un bon amagatall per tota mena de amfibis, des de granotes fins a tritons ja que les seves fulles com tiges estan unes molt el costat de les altres i són de difícil excés per el depredadors.

Boga

Respecte a la fauna de la bassa hi ha també una gran varietat.

Anurs:

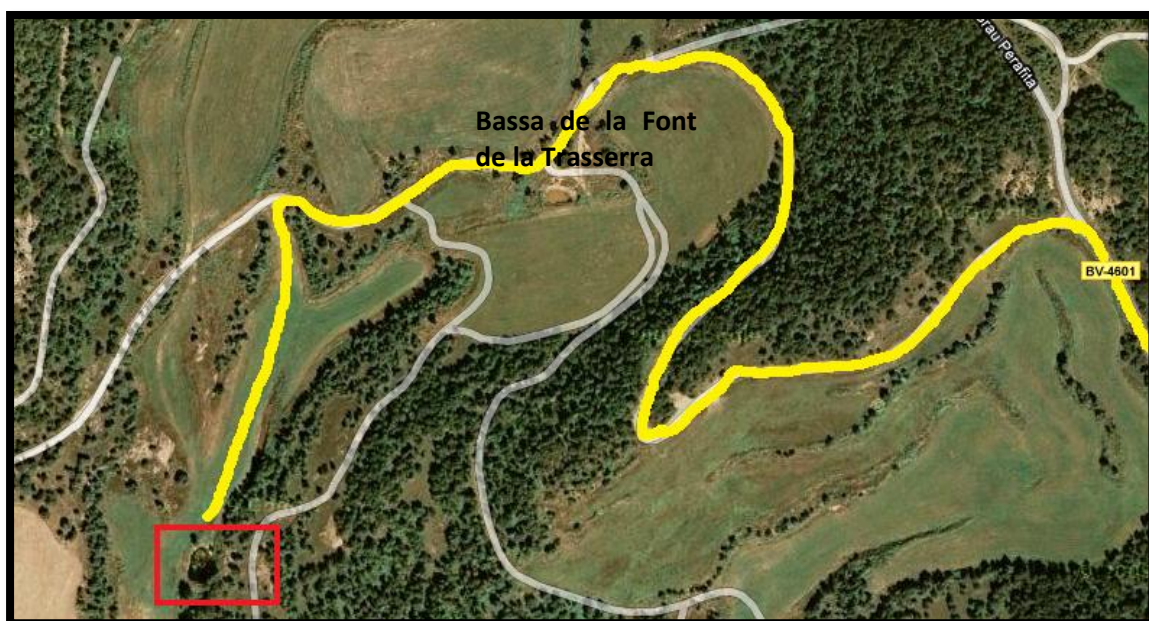
- Gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau corredor (*Bufo calamita*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

3.1.3. Trasserra

A) Situació

La bassa de la Trasserra la podem trobar a uns 200m de la Bassa de la Font de la Trasserra. Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostra esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest uns 450m

Finalment a la banda esquerra, trobarem una porta de fil elèctric en que es pot passar encara que no hi hagi un camí marcat, per tant baixarem per el camp a través fins arribar el bosc on allà trobarem la bassa. Si ens i fixem bé des del mateix camí es pot veure.

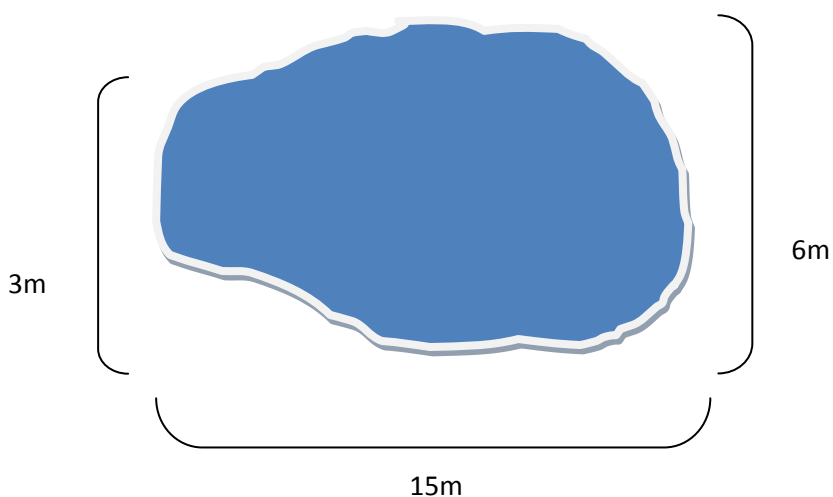
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La Bassa de la Trasserra és bastant gran, està molt a prop del bosc per una de les bandes i per l'altre dona a un camp obert que i pasturen les vaques, rodejada per filferro, perquè les vaques tinguin excés delimitat i per tant només hi podien excedir per una banda, aquesta banda està plena de fang hi ha moltes petjades.

Té una fundaria de 6m metres aproximadament a la part menys accessible per tant es una bassa molt profunda i perillosa ja que tot el fons està ple de fang . Té una llargada de 15m i una amplada de 4metres a una banda i 6m a l'altre.

Quan plou podem observar que hi arriba un rierol molt petit de dalts del turó més pròxim.

Coordenades:

E(X): 428583.50m

N(Y): 4651812.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant tèrbola comparat amb altres basses. Aquesta bassa si mires a l'aigua pots veure fins a uns 20cm de profunditat aproximadament després es totalment borrós per tant a la majoria de la bassa no es pot apreciar al fons.

Bassa de la Trasserra

C) Fauna i Flora

La bassa de la Trasserra té una gran diversitat de vegetació tant a l'interior de la bassa com a l'exterior.

A l'interior de la bassa podem trobar:

Llenties d'aigua, amb molt poca quantitat.

Algues filamentoses, hi ha una gran quantitat d'algues filamentoses a l'interior de la bassa, està totalment plena. També podem observar que degut a la gran quantitat d'algues filamentoses quan baixa una mica el nivell de l'aigua les podem observar a la superfície.

També podem observar altres plantes aquàtiques dins de la bassa.

Plantes aquàtiques

A l'exterior de la bassa podem trobar tot tipus d'arbres, ja que hi ha un bosc molt pròxim però hi ha dos pollancre i un roure que estan gairebé a l'aigua de la bassa.

Respecte a la fauna de la bassa, podem trobar:

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Urodels:

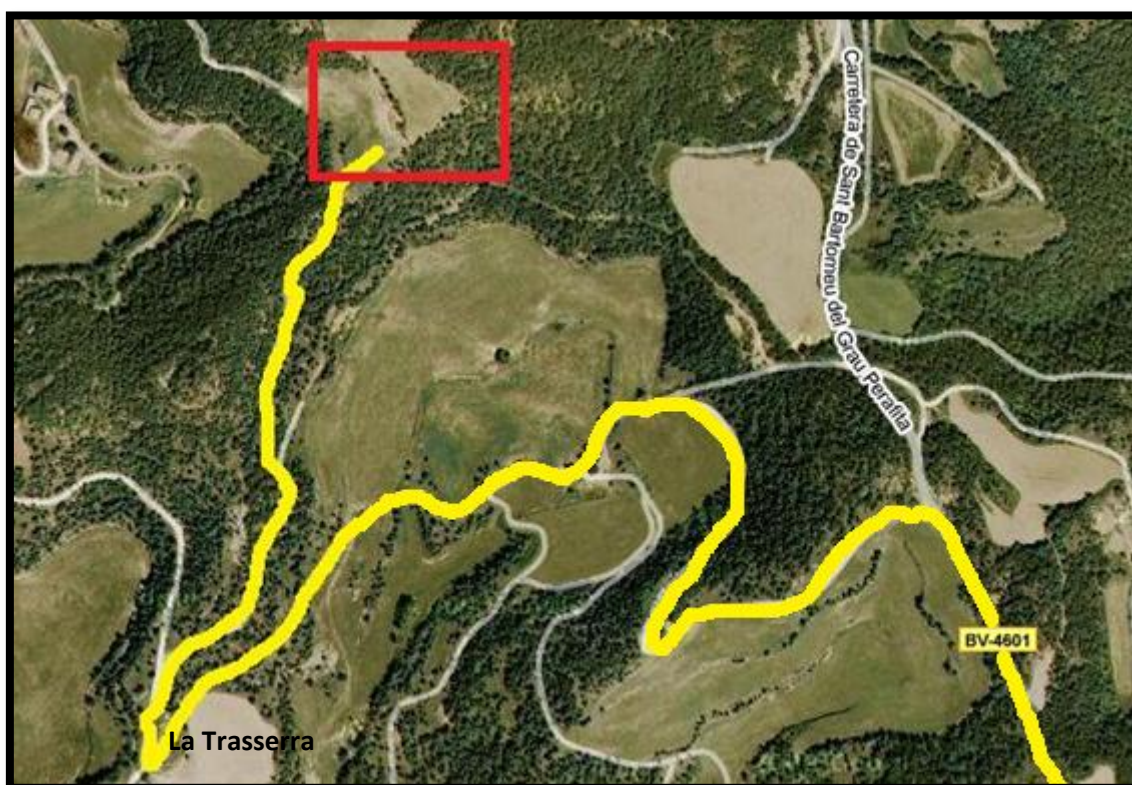
- Salamandra (*Salamandra salamandra*)
- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.1.4. Bassa del Camp

A) Situació

La Bassa del Camp, s'anomena així ja que es troba situada al mig de camps de vaques. La bassa del Camp la podem situar bastant a prop de les basses que hem explicat fins ara.

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostra esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Aparquem el cotxe allà i a l'altra banda de la casa podem veure un camí en el qual no poden passar cotxes però si persones. Agafem aquest camí i el seguim uns 300m a peu i anirem observant que anem pujant un petit turó, finalment arribarem a un camp ple de vaques on hem d'obrir un porta de fil elèctric i continuar caminant per mig del camp de vaques fins arribar a un marge on trobarem la bassa. La bassa concretament està envoltada de fil elèctric independentment del camp de vaques.

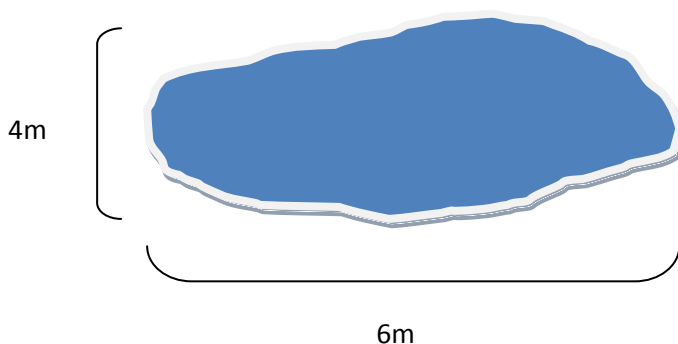

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La Bassa del Camp, és una bassa que hi ha vaques per totes les bandes però concretament la bassa està batallada amb filferro perquè les vaques no puguin excedir-hi. Per tan conserven la bassa neta per obtenint aigua pel bestiar, ja que hi ha un tub que recull l'aigua i el porta en un dipòsit on hi beuen les vaques.

Aproximadament té una fondària d'un metre i mig en el punt més profund, té una forma bastant allargada ja que té 6m de llargada i 4m d'amplada.

Coordenades:

E(x):428671.00m

N(y): 4652413.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua d'aquesta bassa era completament neta i clara i es podia observar totalment el fons de la bassa des de qualsevol punt. Però podem observar que a finals de juliol la bassa es queda completament seca, només amb un o dos bassals d'aigua.

Bassa del Camp

Bassa del Camp sense aigua

C) Fauna i Flora

En aquests bassa no trobem gaire varietat de vegetació.

Boga, ens indica que la qualitat de l'aigua és favorable per la reproducció i per l'estada d'amfibis, ja que els hi proporciona bastant amagatalls.

Diverses plantes aquàtiques, que si les localitzem indica que l'aigua és de bona qualitat.

Potamogèton, també anomenada "chara", és una planta aquàtica que es troba a l'interior de la bassa.

Respecte a la fauna trobem:

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau corredor (*Bufo calamita*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Boga

Potamogèton (Chara)

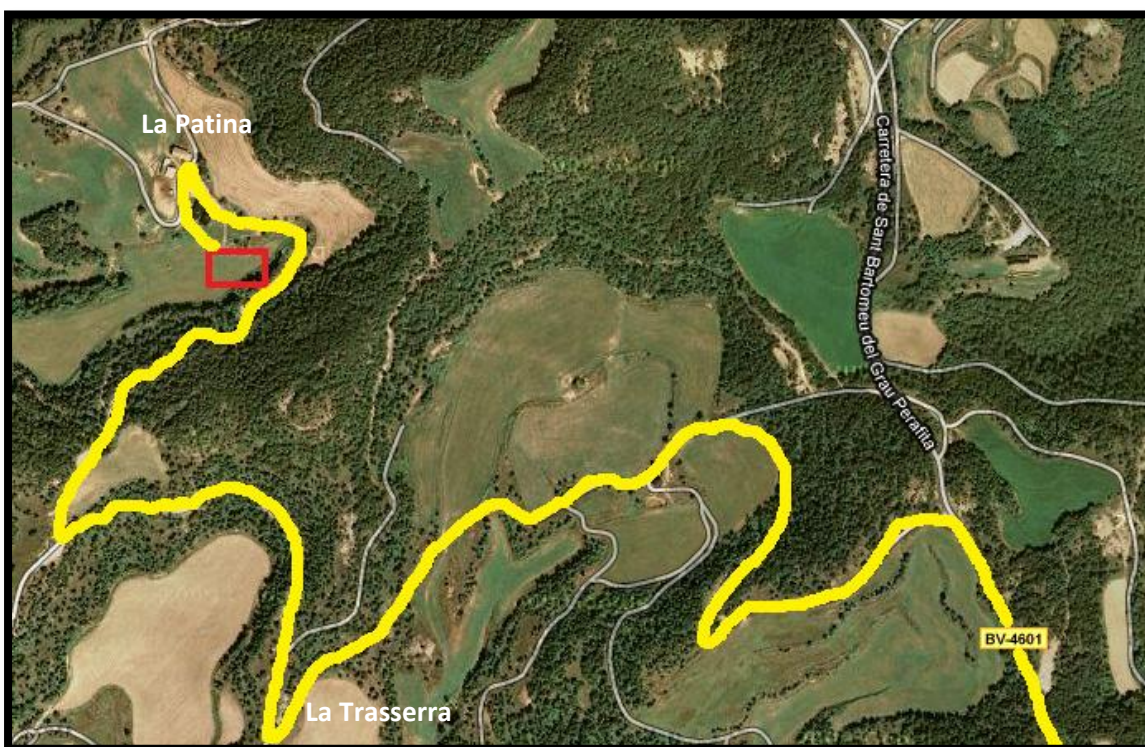
D' urodels en aquesta bassa no hem pogut localitzar-ne cap, ja que aquesta bassa no té les qualitats adients perquè hi puguin viure.

3.1.5. La Patina

A) Situació

La bassa de La Patina és una bassa situada el costat d'una casa de pagès. Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina, un cop allà aparcuem el cotxe i baixem a través del camp de les vaques fins arribar a un marge molt gran d'un 5m d'alçada i allà trobarem la bassa.

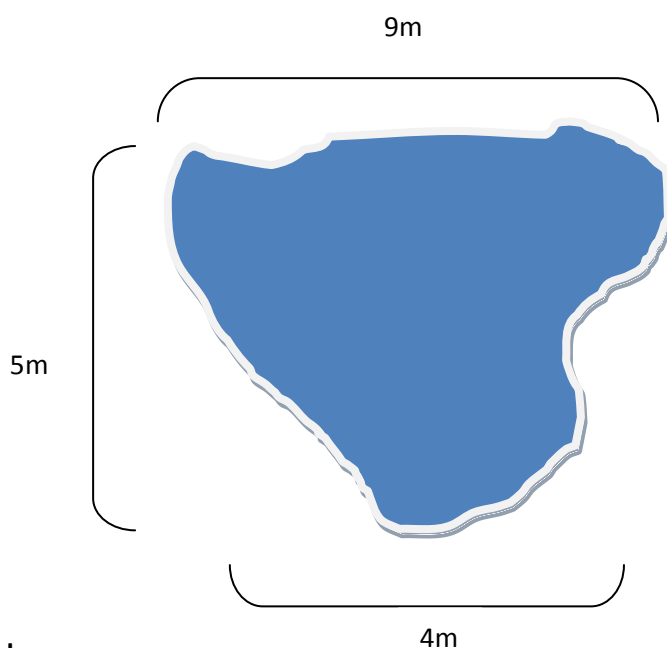

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa de la Patina està situada molt a prop d'una casa de pagès, concretament la bassa està delimitada per filferro per prohibir l'excés a les vaques, però a vegades les vaques i poden accedir per anar a veure aigua.

En una banda de la bassa és molt difícil l'excés ja que hi trobem un petit marge ple de vegetació en canvi en el cantó contrari, que és per on accedeixen les vaques, i trobem pedres i fang i facilita l'excés. En el mig de la bassa, podem observar que hi ha un arbre i tota la bassa està recoberta de lleties d'aigua. Aproximadament la bassa té un metre de fondària, a la zona on hi trobem el marge i va perdent fondària a mesura que ens acostem a l'altre bora. Fa uns 23 metres de diàmetre.

Coordenades:

E(X): 428233.75m

N(Y): 4652285.00m

Terbolesa de l'aigua:

La bassa de la Patina té una aigua molt bruta comparat amb les altres basses estudiades anteriorment, aquesta aigua tant bruta esdevé per l'excés de les vaques a la bassa. Aquesta bassa degut a la seva aigua conté molt poca diversitat d'amfibis.

La Patina

C) Fauna i Flora

La Flora de la bassa és molt poc diversa degut a que les vaques i tenen excés i dificulten que les plantes creixin ja perquè se les mengen o les trepitgen. Però i podem trobar:

Llenties d'aigua, tota la bassa està recoberta de llenties d'aigua, això ens mostra que no hi poden haver-hi més plantes aquàtiques a l'interior de la bassa ja que no els hi arriba el sol i no podrien realitzar la fotosíntesi.

Llenties d'aigua

Algues filamentoses, hi ha molt poca quantitat d'algues filamentoses, degut a la gran quantitat de llenties d'aigua.

A la vora de la bassa també podem trobar diverses plantes que tenen les fulles dins de l'aigua i algun arbre totalment el mig de la bassa.

Respecte a la fauna, també trobem molt poca diversitat.

Anurs:

- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau comú (*Bufo bufo*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

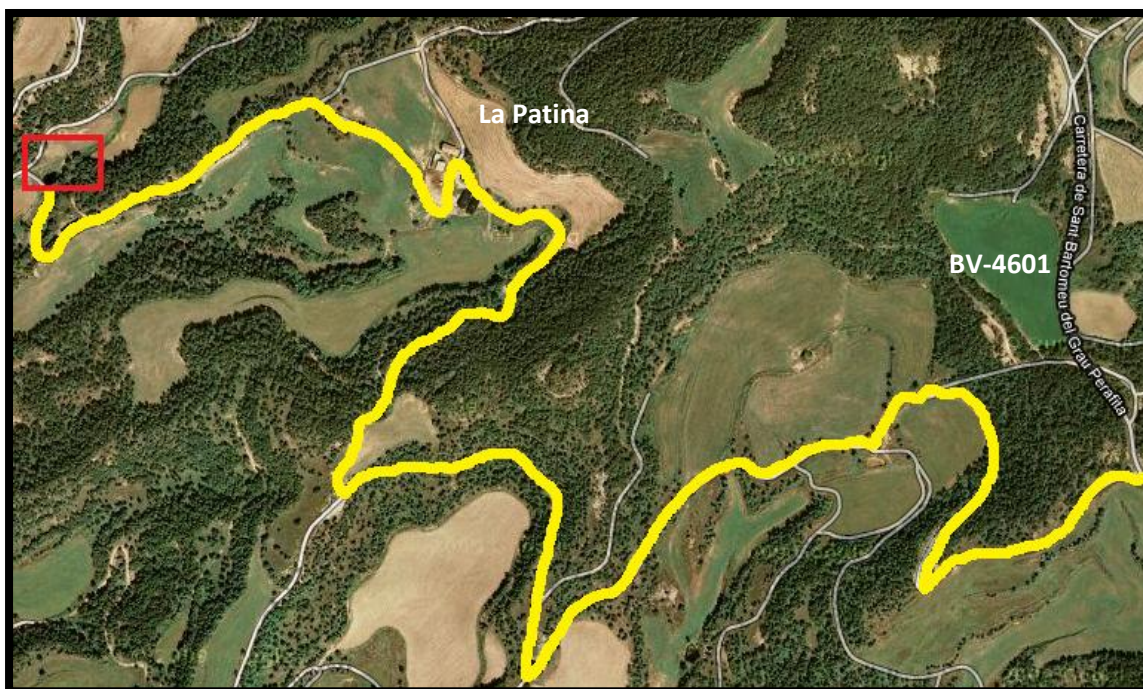
En aquesta bassa no hem pogut observar cap urodel degut a les condicions de l'aigua de la bassa i la bassa.

3.1.6. Bassa Gran

A) Situació

La Bassa Gran anomenada així ja que és una bassa d'unes dimensions molt grans es troba situada el costat d'una casa de pagès.

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina. Seguim el camí de carró uns 350m fins que des de lluny veurem una casa de pagès i diversos camps plens de vaques i a la banda dreta podrem trobar la bassa just el costat del camí.

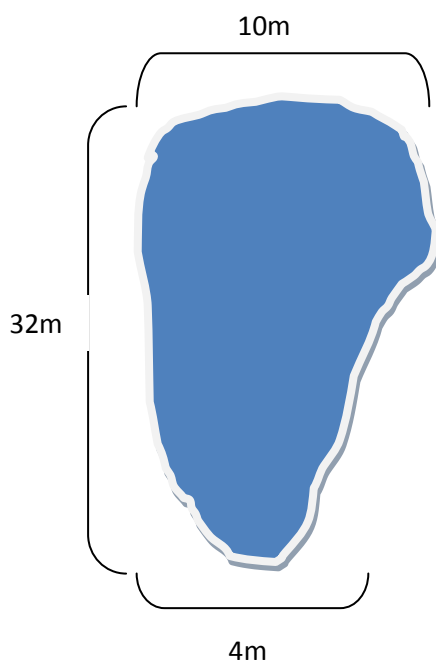

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa Gran és una bassa que està envoltada de vaques i molta aproximació a una casa de pagesa però la bassa està envoltada de filferro impedit l'excés a les vaques i quasi bé l'excés a les persones, a la bassa hi ha un tub que permet que l'aigua de la bassa travessi el camp de les vaques produint un rierol perquè puguin veure, també a la bassa hi arriba aigua d'un rierol molt petit.

És una bassa molt gran i amb molta profunditat, aproximadament el punt més profund pot arribar a fer 1m quasi be 2m de fondària. Mesura uns 32m de llargada i per una banda mesura 10m d'amplada i l'altre mesura uns 4m d'amplada.

Coordenades:

E (x): 427823.00000m

N (y): 4652383.50000m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua d'aquesta bassa és molt neta, es pot veure clarament el fons de la bassa en tots els racons menys el mig en què hi ha una gran quantitat d'aigua i de vegetació. Hem pogut observar que el més de juliol la bassa estava una mica més tèrbola que els altres mesos, però deu ser degut a les pluges.

Bassa Gran

C) Fauna i Flora

La flora d'aquesta bassa és molt diversa, podem trobar:

Boga, ens indica que la qualitat de l'aigua és bona i també ens podia indicar l'existència de granotes ja que es poden amagar fàcilment entre mig de les fulles.

Algues filamentoses, n'hi han més aviat a les bores de la bassa però n'hi ha bastant quantitat.

Llenties d'aigua, hi ha molt poca quantitat de llenties d'aigua.

Boga

També podem trobar molta vegetació aquàtica. Tota aquesta vegetació a l'interior de l'aigua ens mostra que aquesta bassa té una molt bona qualitat de l'aigua.

Vegetació aquàtica

Respecte la fauna, trobem una gran varietat:

Anurs:

- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripipes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Corredor (*Bufo calamita*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota Verda (*Rana perezi*)

Urodels:

- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.1.7. Bassa de les vaques

A) Situació

La bassa de les vaques es troba just el costat d'una casa de pagès, en aquesta casa podem observar que tenen camps destinats a bestiar i en un d'aquest camps trobem aquesta bassa que es utilitzada per a abeurador de vaques, és a dir que les vaques i tenen excés.

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina. Seguim recte uns 650m i just el costat de la carretera podem veure, a la nostre dreta, la bassa.

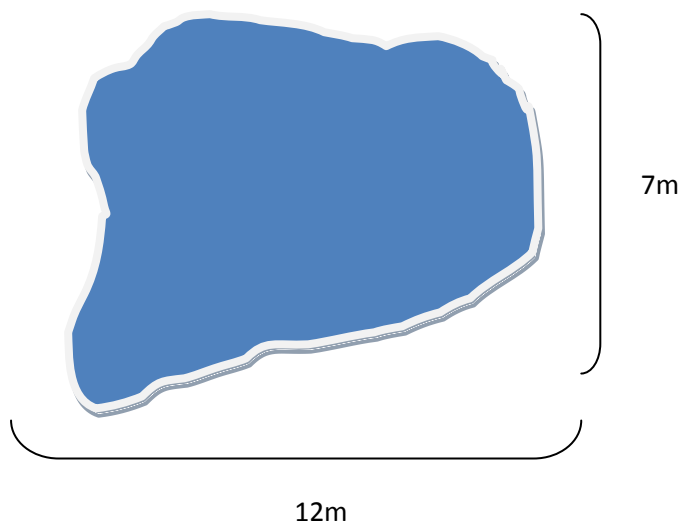

B) Fitxa tècnica

Característiques:

Com hem dit anteriorment en aquesta bassa hi tenen excés a les vaques, ja que les vaques l'utilitzen com abeurador, a més a més hi ha just el costat una abeurador especial per vaques fet de ciment.

Aquesta bassa aproximadament fa un 12 metres de llargada i una 7 metres d'amplada. No hi observem vegetació pel voltant ja que ha estat malmesa per les vaques. Només i podem veure alguns arbres i molt poc sotabosc. Concretament a la bassa no hi ha vegetació només podem trobar lletnies d'aigua.

Coordenades:

E(X) 427720.00m

N(Y) 4652354.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua d'aquesta bassa és d'una visibilitat nul·la, és a dir que no es pot arribar a veure el fons de la bassa, n'hi quan hi ha dos dits d'aigua ja que es completament tèrbola, a més a més el fons de la bassa està constituït per fang i a la mínima que hi ha algun moviment aquest fang es barreja amb l'aigua.

Bassa de les vaques

Bassa de les vaques, totalment recoberta de lleties d'aigua.

C) Fauna i Flora

Podem observar que respecta la flora de la bassa no hi ha massa vegetació aquàtica, ja que només hi hem trobat lleties d'aigua, aquest fet podria ser donat per les vaques ja que hi poden excedir, és a dir que tots el purins de les vaques, o una gran part podrien anar a parar a la bassa i així es produeix l'efecte antròpic.

Respecta la fauna, no hem trobat cap amfibi ja que l'aigua de la bassa no és d'una bona qualitat perquè granotes, gripaus i tritons i puguin viure.

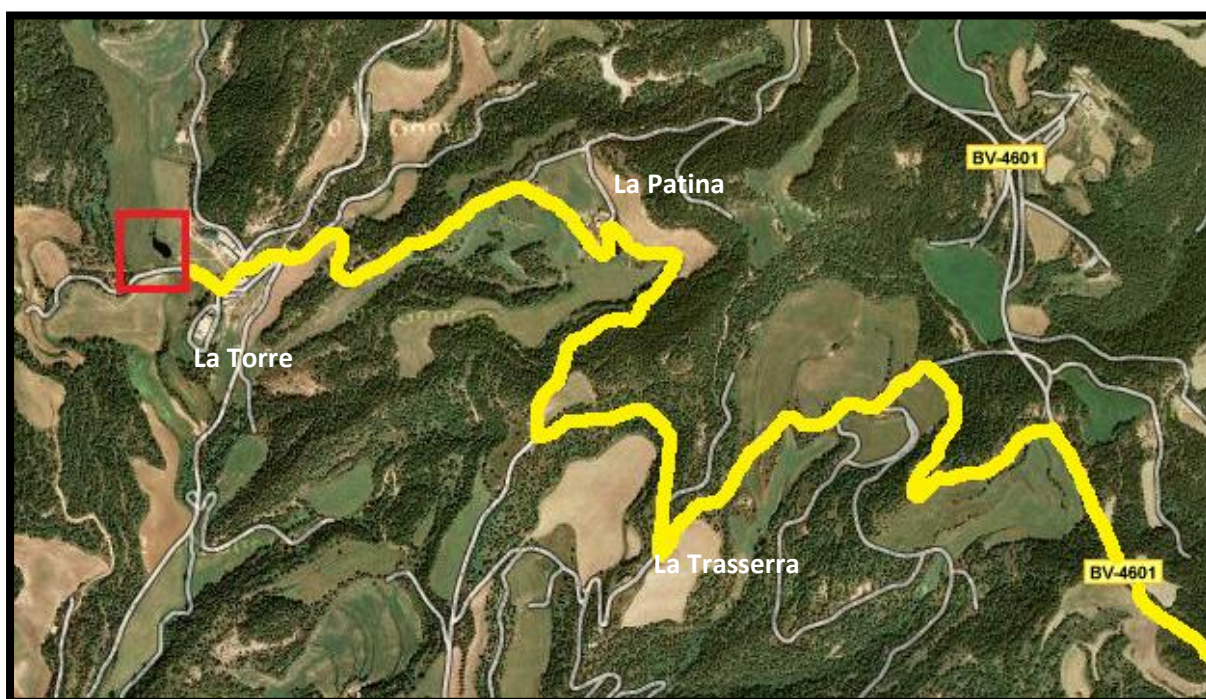

3.1.8. Bassa de la diversitat

A) Situació

Aquesta bassa està situada el costat d'una casa de pagès, aquesta bassa és anomenada la de la diversitat perquè conté un gran nombre divers d'espècies d'amfibis. Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el "Coto de Cant Guatlla" agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina.

Un cop hem arribat a la Patina seguim recte fins que arribarem just a davant d'una casa molt gran de pagès, anomenada la Torre, un cop allà trobarem una bifurcació que per dos dels camins ens permet arribar-hi, és a dir que el camí de la dreta i el camí del mig ens permeten arribar a la bassa. Però la bifurcació de la dreta és millor ja que evitem passar just pel centre de la casa, agafem aquest camí i seguim recta uns 150m i anirem observant que ens allunyem de la casa. Finalment arribarem a un punt on el camí es tornarà a dividir i haurèm d'anar un altre cop pel camí de la dreta i anar recta entre uns 50 i 60m fins el moment que veiem un rierol a la nostre esquerra que travessa tot un camp de vaques, ens aturem i pugem el marge de la nostre dreta i allà trobarem la bassa.

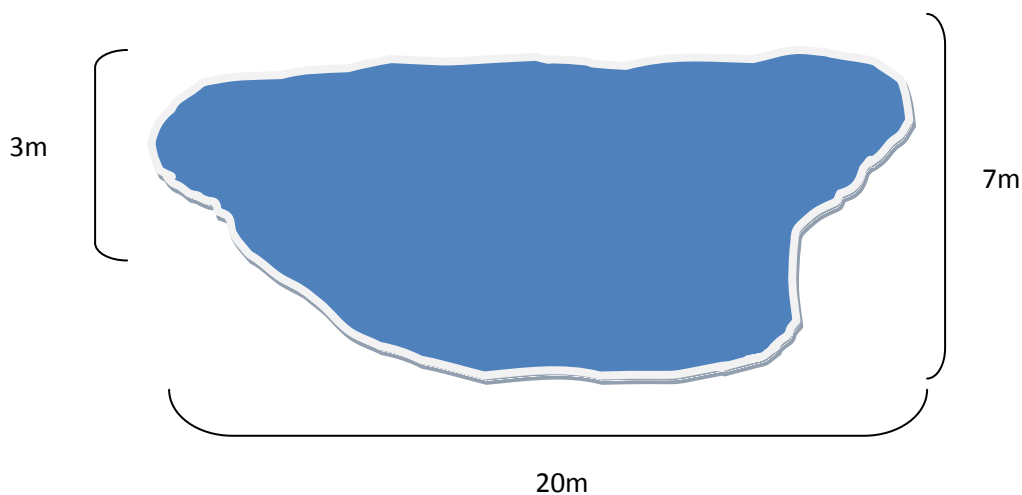
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa es troba delimitada per filferro per prohibir l'excés de les vaques, una banda de la bassa es troba el costat d'un camp, que actualment hi ha plantat blat, a l'altre cantó de la bassa a uns 100m hi podem observar una casa de pagès. També podem observar que hi circula un camí de terra relativament a prop.

És molt difícil l'excés en aquesta bassa ja que tot el seu diàmetre i trobem uns marges d'uns 2m aproximadament de llargada. També dificulta l'excés a la bassa la gran quantitat de vegetació que podem trobar el voltant, des de arbres fins a petites plantes, i cal tornar destacar el fil elèctric que envolta tota la bassa.

Té aproximadament uns 20 metres de llargada i 7m d'amplada en una cantó de la bassa i l'altre uns 3m d'amplada. La màxima profunditat que podem trobar es de 4m de fundaria, en el centre de la bassa.

Coordenades:

E(X): 427482.50m

N(Y) 4652362.50m

Terbolesa de l'aigua:

Concretament l'aigua d'aquesta bassa és transparent és a dir que si no fos per la quantitat de vegetació aquàtica que hi ha, podríem veure perfectament el fons de la bassa.

Bassa de la diversitat

C) Fauna i Flora

Respecte la flora d'aquesta bassa hi ha una gran varietat i quantitat de vegetació aquàtica, com ara:

Boga, podem observar una gran quantitat de boga just al principi de la bassa, molt a prop de la vora.

Algues filamentoses, tot l'interior de la bassa podem trobar grans masses d'algues filamentoses, que a simple vista sembla un núvol d'algues.

També podem trobar una gran quantitat de **lleties d'aigua** i moltes altres plantes aquàtiques diferents.

Algues filamentoses

Boga

La fauna que podem trobar a la bassa és molt diversa:

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Gripau Corredor (*Bufo calamita*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Urodels:

- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.1.9. La sequera

A) Situació

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el “Coto de Cant Guatlla” agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina. Seguim recte fins que arribarem just a davant d'una altre casa molt gran de pagès, anomenada la Torre.

Un cop ens trobem a la casa de pagès de la Torre, venint per el camí que prové de la casa de la Patina, trobarem un punt on hi ha diversos camins, per arribar en aquesta bassa hem d'anar pel camí que es troba més a l'esquerra i continuà recta, el cap d'uns 270m arribarem en un camp de vaques que trobarem a la nostre dreta i si estem atents a la nostre esquerra podrem observar, a uns 5m del camí, la bassa anomenada La sequera ja que tant la podem trobar amb aigua com sense.

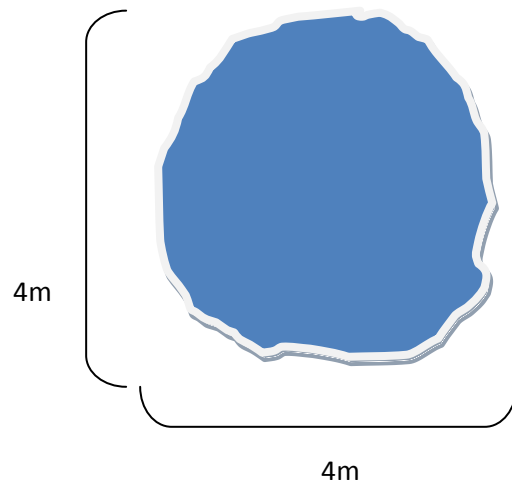
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La sequera és una bassa que quan hi ha aigua està totalment recoberta de plantes aquàtiques, es troba situada el mig d'un camp de vaques però concretament la bassa es troba delimitada amb filferro per impedir l'excés a les vaques.

En els primers mostrejos la bassa estava recoberta de vegetació, però en els altres, no hi havia aigua n'hi vegetació i per suposat cap amfibi.

Aquesta bassa aproximadament fa 4m tan d'amplada com de llargada i es bastant circular. Té una profunditat de 0,5 metres de fundaria.

Coordenades:

E(X): 427614.25m

N(Y): 4652070.50m

Terbolesa de l'aigua:

La bassa de la sequera conté una aigua bastant neta, però no es possible veure res del que es troba a la bassa per la immensa quantitat de vegetació que hi trobem, està totalment coberta de vegetació. Cal destacar que a partir del juliol la bassa ja no t'he aigua i per tant no hi ha vegetació n'hi amfibis.

La sequera, completament plena de vegetació.

La sequera, sense aigua.

C) Fauna i Flora

Respecte la flora de la bassa, no té una vegetació molt diversa però sí amb molta quantitat, és a dir que podem trobar molta quantitat de vegetació a la bassa, tanta que la bassa està totalment plena, però només d'una classe de vegetació.

A la fotografia podem observar un fragment de bassa on podem veure que la vegetació fa com una capa el sobre de la bassa i només en molts pocs llocs es pot veure que realment hi ha aigua.

Vegetació de la bassa.

La fauna de la bassa no és molt diversa n'hi gaire rica, és a dir que només podem trobar dues espècies d'anurs:

- Gripauet (*Pelobates cultripes*)
- Gripau comú (*Bufo bufo*)

En la bassa no hem trobat cap urodel.

3.1.10. Última bassa

A) Situació

Geogràficament es troba situada anant per la carretera BV-4601 un cop passat el cartell de km 17, direcció Perafita, a la nostre esquerra podrem trobar un cartell blanc on ens indica que hi ha el “Coto de Cant Guatlla” agafem aquest camí de carró i anem seguint per aquest fins que arribarem a una casa de pedra abandonada anomenada La Trasserra. Un cop en aquesta casa seguim el camí de carró uns 300m fins arribar a un encreuament en el qual hem d'anar cap a la dreta i continuar seguint el camí fins arribar a la primera casa de pagès que trobarem que s'anomena Patina. Seguim recte fins que arribarem just a davant d'una altre casa molt gran de pagès, anomenada la Torre.

Un cop ens trobem a la casa de pagès de la Torre, venint per el camí que prové de la casa de la Patina, trobarem un punt on hi ha diversos camins, per arribar en aquesta bassa hem d'anar pel camí que es troba més a l'esquerra i continuà recta. L'última bassa concretament es troba a un quilòmetre hi 200m, seguint recte per el camí, sabrem que hi hem arribat quan a la nostre esquerra trobarem un camí, amb molt de fang, especial per passar tractors. Un cop arribem en aquest camí, el seguim i arribarem a una rierol molt petit, hem de seguir el rierol i ens portarà a la bassa, hem de destacar que la bassa està envoltada de fil elèctric per una de les bandes.

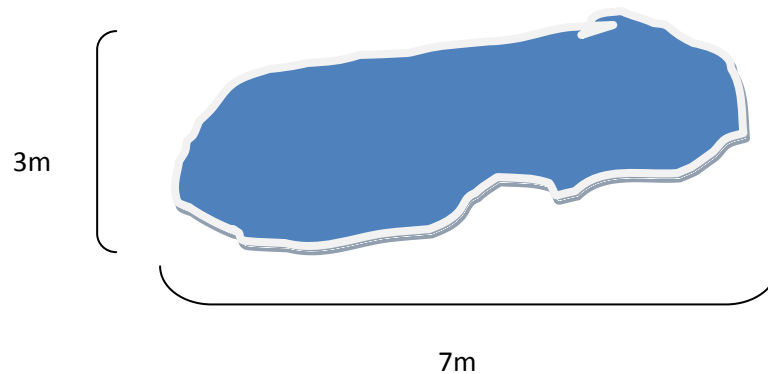
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa és molt allargada i està situada el mig d'un petit bosc envoltat de camps i el costat d'un torrent.

En el seu voltant i podem trobar molta vegetació però en una banda i poden accedir les vaques i en aquesta no hi ha tanta vegetació sinó que està ple de fang.

Aproximadament mesura uns 7m de llargada i una 3m d'amplada i té una fundaria d'un metre, en la zona de més profunditat.

Coordenades:

E(X): 427356.25m

N(Y): 4651542.50

Terbolesa de l'aigua:

Respecte a la terbolesa de l'aigua podem observar que hi ha agut una millora en la qualitat. En els primers mostrejos l'aigua de la bassa no era massa neta, és a dir que es difícil observar el que hi ha el fons de la bassa, però a partir del juliol podem observar que la bassa ha millorat considerablement la qualitat de l'aigua.

Última bassa

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa no és gaire diversa però n'hi ha molta quantitat, és a dir que gairebé tota la bassa està recoberta de vegetació.

A la bassa podem trobar:

Llenties d'aigua, podem observar que a partir del juliol la bassa està totalment recoberta de llenties d'aigua.

Boga, trobem petits fragments de la bassa on podem trobar boga, no és massa gran sinó que just sobresurt de l'aigua.

Algues filamentoses, trobem algues a tota la bassa, exactament a l'interior de la bassa, i també podem observar que n'hi ha a les bores i això ens indica que ha disminuït el nivell de l'aigua.

Respecte els amfibis d'aquesta bassa, no trobem gaire varietat però els que hem trobat els hem tingut presents durant tots els mostrejos. Hem pogut observar dues espècies d'anurs:

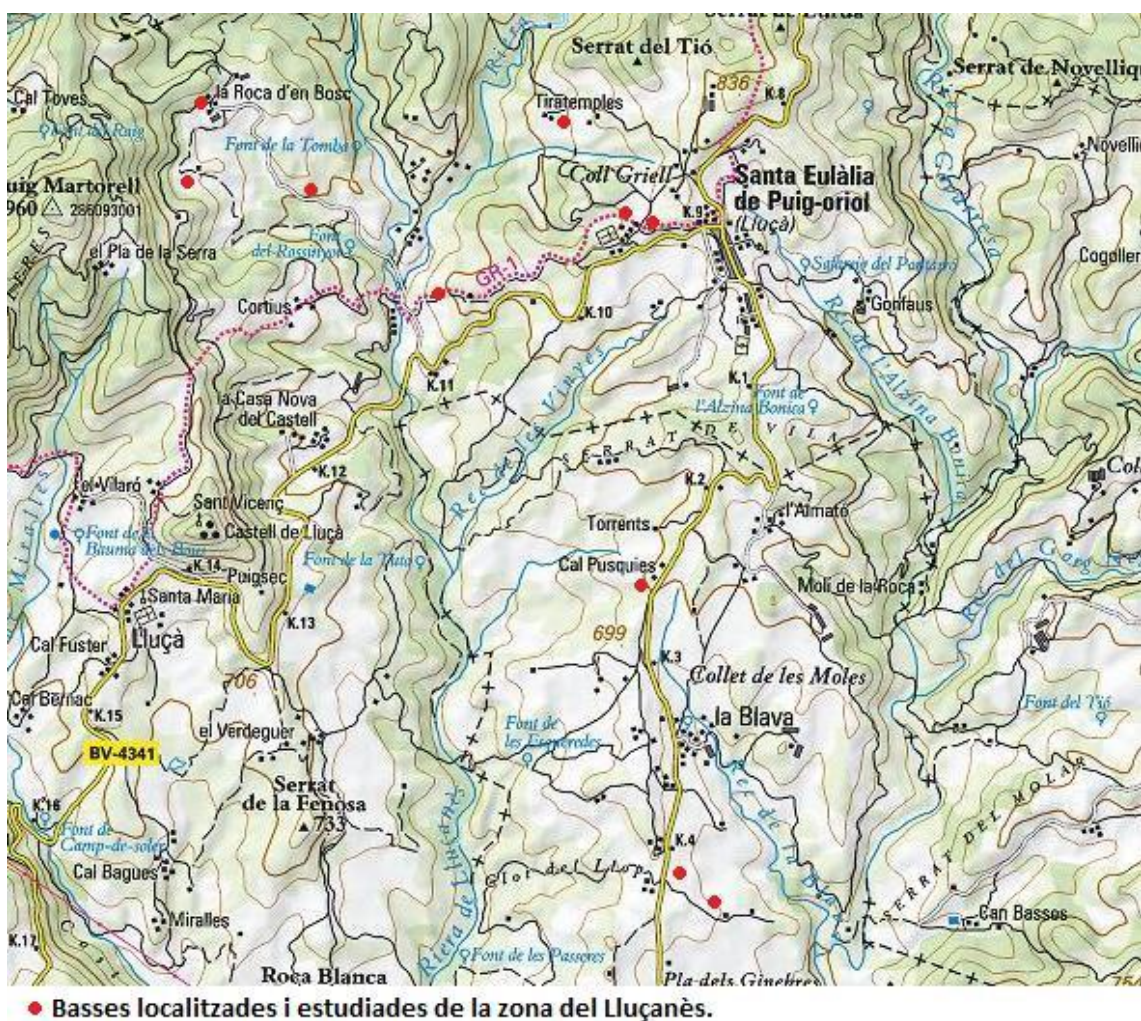
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Granota verda (*Rana Perezi*)

D'urodels no n'hem pogut observar cap.

3.2. Estudi de les basses de la zona de Santa Eulàlia de Puig - oriol – Sant Martí d'Albars

A part de les basses estudiades a la zona del voltant de Sant Bartomeu, també hem estudiat deu basses de la zona entre Santa Eulàlia de Puig-oriol i Sant Martí d'Albars. Per arribar a les basses hem d'anar direcció a Santa Creu de Joglars i agafar la carretera BV-4342 direcció Sant Martí d'Albars, un cop arribat a Sant Martí d'Albars continuem recta direcció Santa Eulàlia de Puig-oriol i podrem observar que un cop passat el cartell del **Km4** arribarem a la primera bassa, que queda a la dreta de la calçada, i la resta de basses les podrem trobar en aquesta zona:

Les deu basses que podem trobar en aquesta zona són:

- Bassa de la Carretera
- Bassa del Collet
- Bassa dels ànecs
- Bassa de la boga
- Bassa de les Granotes
- Bassa de la Roca del Rossinyol
- Bassa del Turó
- Bassa dels mosquits
- Bassa la Tina
- Bassa Font Magra

3.2.1. Bassa de la Carretera

A) Situació

Per arribar a al Bassa de la Carretera hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, en arribar el Km4, uns 200m després trobarem un trencant a la dreta, sense cap indicació, agafem aquest trencat i just entrà en el camí de carró a la nostre dreta trobarem la bassa.

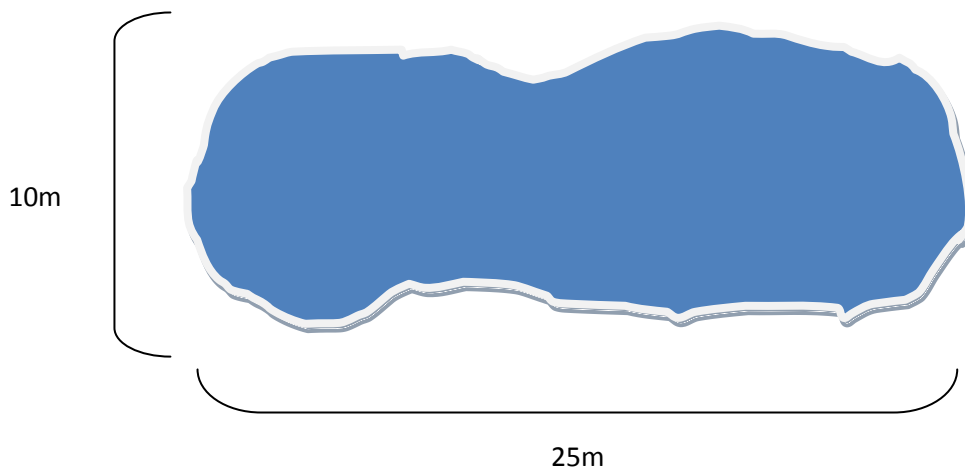

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa de la Carretera, es troba just després del petit marge que hi ha el costat de la carretera, és a dir que és just el costat de la carretera, això per la bassa és un factor que la perjudica, ja que hi passen molt cotxes i els aires de la bassa no són tant nets com són a un bosc a alta muntanya o en una zona sense trànsit. No hi ha cap casa de pagès a prop, però si que podem trobar grans camps el seu costat i una petit bosc .

La bassa aproximadament mesura uns 25m de llargada, és una bassa molt llarga, i uns 10m d'amplada, aquesta bassa és d'unes dimensions immenses. Té una fondària aproximada de 1 metre i mig.

Coordenades:

E(X): 423092.50m

N(Y): 4654690.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta, té una visibilitat aproximada entre uns 20 i 30cm de fondària, ja que té un color marró a simple vista per la quantitat de partícules de fang que hi ha.

Bassa de la carretera

C) Fauna i Flora

Respecte la flora de la bassa no és gaire diversa i no n'hi ha gaire quantitat si ho comparem amb les dimensions de la bassa, és a dir que hi trobem molt poca vegetació aquàtica. En aquesta bassa podem trobar algunes algues filamentoses, lleties d'aigua i d'altre tipus de plantes aquàtiques.

Algues filamentoses, no en trobem en gaire quantitat, hi el no haver-hi gaire algues també disminueixen els amagatalls dels amfibis i podria disminuir-ne la quantitat.

Lleties d'aigua, gairebé no n'hi han, només les hem pogut observar en els dos primers mostrejos.

Algues filamentoses

Plantes aquàtiques, com hem dit anteriorment no hi ha gran varietat però les podem trobar repartides a tot el que és la bassa, cal destacar que n'hi ha molta més els voltants que no pas el centre.

La fauna de la bassa tampoc és gaire diversa tenint en comte les grans dimensions de la bassa, a la bassa podem trobar:

Anurs:

- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Urodels:

- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.2.2. Bassa del Collet

A) Situació

Per arribar a al Bassa del Collet hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, en arribar el Km4, uns 200m després trobarem un trencant a la dreta, sense cap indicació, agafem aquest trencat i seguim recte uns 50m, finalment a la nostre dreta podem observar aquesta bassa.

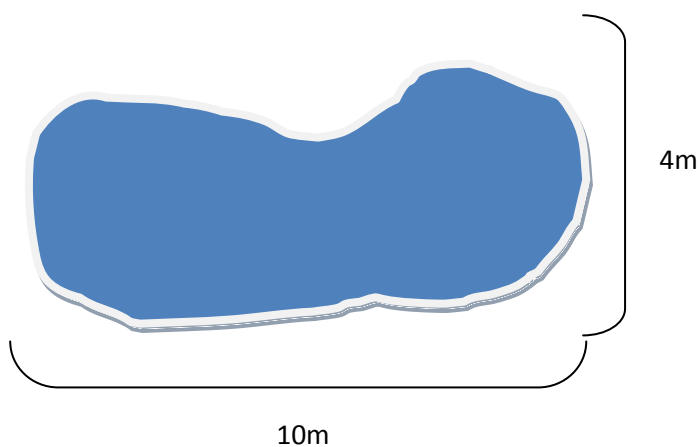

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa del collet, anomenada així ja que molt a prop hi ha una font amb aquest nom, és una bassa que està molt a prop de la carretera. També cal destacar que es troba envoltada per un marge d'un metre i mig, on a dalt d'aquets hi ha un petit bosc i per un camí de carró. Hi ha molts camps el seu voltant, ja que hi ha diverses cases de pagès en aquesta zona.

La bassa aproximadament mesura uns 28m de diàmetre, uns 10m de llargada i uns 4m d'amplada, té una fondària d'un metre aproximadament.

Coordenades:

E(X): 423242.50m

N(Y): 4654570.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta, no té una aigua transparent però en els llocs amb poca quantitat d'aigua es pot observar clarament el fons, en canvi en el llocs on hi ha més de 20cm d'aigua ja és més difícil observar-lo.

Bassa del Collet de nit

C) Fauna i Flora

La fauna de la bassa del Collet no és gaire diversa, hi ha una gran quantitat de lleties d'aigua i una gran quantitat d'algues filamentoses amb algun altre planta aquàtica. Però bàsicament hi ha lleties d'aigua i algues filamentoses.

Lleties d'aigua, hi ha una gran quantitat de lleties d'aigua a la bassa, és a dir que bàsicament està totalment coberta de lleties d'aigua.

Algues filamentoses, es troben just per sota de les lleties d'aigua. Però hi ha menys quantitat d'algues filamentoses que lleties d'aigua

Lentilles d'aigua

També podem trobar alguna altre planta aquàtica, però aquestes es troben a la vora de la bassa i no el centre.

Respecte a la fauna de la bassa, no hi ha gaire diversitat ja que es troba molt a prop de la carretera.

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Respecte els urodels, no n'hem trobat cap en aquesta bassa.

3.2.3. Bassa dels ànecs

A) Situació

Per arribar a la Bassa dels ànecs hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop passat La Blava arribarem el km3, seguidament hem de seguir recte uns 250m, fins que trobarem un trencant cap a l'esquerra indicat amb el nom: *Cal Pusques*. Un cop hem trencat trobarem una casa molt gran de pagès i just davant podem veure la bassa.

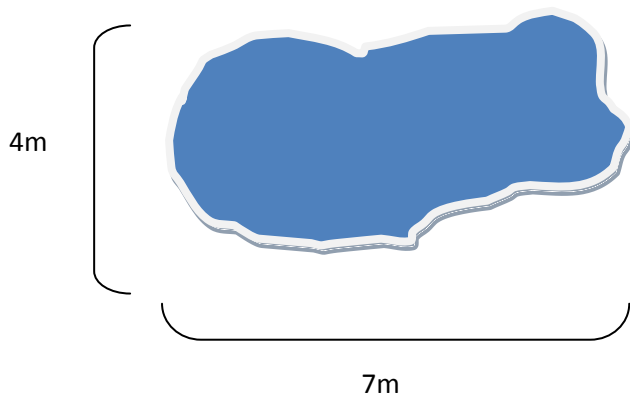

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa les ànecs, com anomena el seu nom i podem trobar ànecs, és a dir que és una bassa destinada per ànecs els quals la fan servir com a hàbitat. Concretament la bassa es troba molt a prop de la carretera i just el costat d'una gran casa de pagès, on podem observar que tenen tot tipus de bestiar i diversos camps molt a prop de la bassa.

La bassa no és gaire gran, aproximadament mesura uns 7m de llargada i una 4m d'amplada, no és gaire profunda, mesura aproximadament un mig metre de fondària en el centre.

Coordenades:

E(X): 423017.50m

N(Y): 4656220.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua és molt tèrbola, és impossible poder observar el que hi ha el fons, ja que els ànecs barregen molt l'aigua amb el fang, ja que es van movent amunt i avall, i a part també la poden embrutar amb excrements.

Bassa dels ànecs

C) Fauna i Flora

A la bassa dels ànecs, no trobem cap tipus de vegetació aquàtica, és a dir que no hi ha n'hi llenties d'aigua ni algues filamentosos, les quals les hem trobat a cada bassa. Aquesta manca de vegetació pot ser degut la presència de ànecs a la bassa.

Respecte la fauna podem trobar tres espècies diferent d'anurs les quals són les espècies més resistents (*Laurenti, 1768*).

Anurs:

- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

3.2.4. Bassa de la boga

A) Situació

Per arribar a la Bassa de la boga hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte uns 200m aproximadament fins que trobarem un trencant a la dreta amb una indicació de color verd cap a la casa de pagès de Puig-Oriol, agafem aquest trencant i després d'uns 50m a la nostre dreta trobarem la bassa.

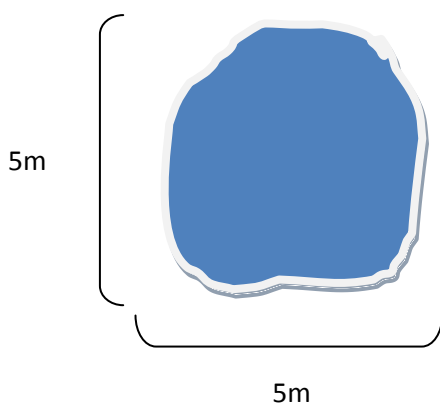
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa està situada just el costat d'una casa de pagès, el costat de la carretera. Molt a prop i trobem un bosc de pins i un altre bassa a uns 100 metres de distància. Aquesta bassa està totalment recoberta de boga que aproximadament mesuren 2m d'alçada. Només té un pam d'aigua de profunditat hi ha zones amb menys aigua.

A la bassa i tenen excés les vaques ja que es troba el mig del tancat. Aproximadament la bassa mesura uns 20 metres de diàmetre, uns 5 metres tant de llargada com d'amplada. Te indicis d'haver set més gran, ja que podem apreciar que ha baixat el nivell de l'aigua.

Podria ser una bassa artificial ja que hi ha una paret feta d'un conjunt de pedres que sembla que permet que l'aigua es concentri a lloc.

Coordenades:

E(X): 422913.50m

N(Y): 4658012.50m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta, és a dir que podem veure perfectament el fons, cal destacar que a partir d'agost l'aigua s'enterboleix una mica, però encara seguim veient el fons.

Bassa de la boga

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa no és gaire diversa però molt abundant ja que podem trobar gran quantitat de boga. És a dir que la bassa està totalment coberta de boga, aquest factor dificulta molt l'excés a la bassa i és una manera de que els amfibis estiguin protegits de qualsevol factor extern.

Respecte la fauna de la bassa podem trobar:

Anurs:

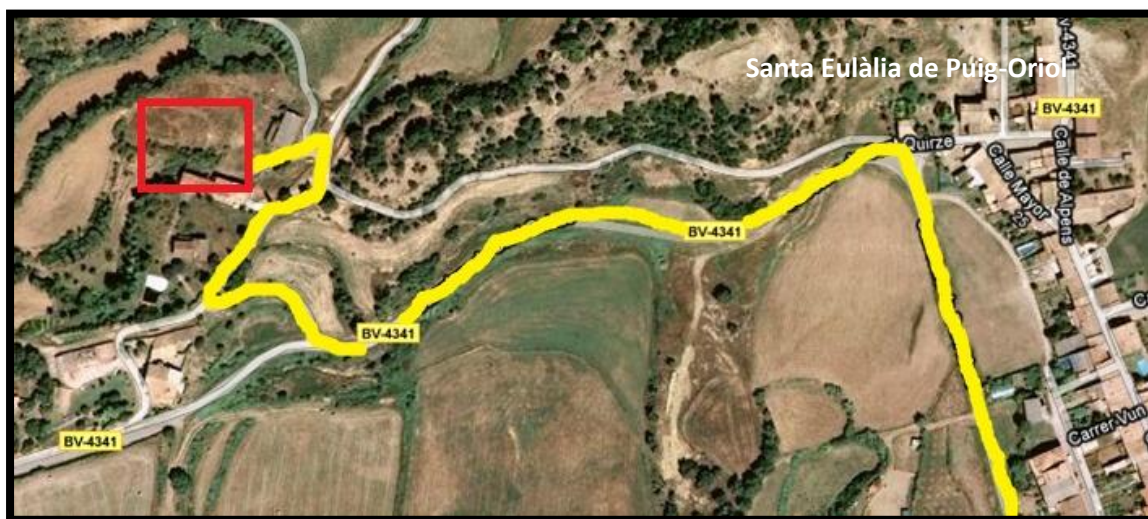
- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Respecte els urodels de la bassa, no n'hem localitzat cap.

3.2.5. Bassa de les granotes

A) Situació

Per arribar a la Bassa de les granotes hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte uns 200m aproximadament fins que trobarem un trencant a la dreta amb una indicació de color verd indicant la casa de pagès de Puig-Oriol, agafem aquest trencant i després d'uns 100m a la nostre esquerra trobarem unes bales de palla, les quals a darrera podrem observar la bassa.

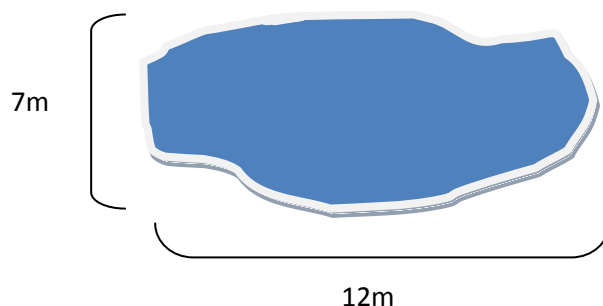

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa està situada molt a prop d'una casa de pagès, el costat de camps, molt a prop hi ha un camp on hi ha bales de palla. La bassa és de molt fàcil excés tant per persones com per els vehicles, però està molt ben conservada ja que no hi tenen excés les vaques.

En aquesta bassa trobem molta diversitat de plantes aquàtiques i molta quantitat d'amfibis diversos. Aproximadament mesura uns 38 metres de diàmetre, uns 12 metres de llargada i uns 7 metres d'amplada, i té una profunditat màxima d'un metre just el centre de la bassa.

Coordenades:

E(X): 422935.750m

N(Y): 4658228.250m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta ja que podem observar fins uns 20cm de profunditat, és a dir que en les vores de la bassa es pot veure perfectament el fons d'ella però en el centre és impossible ja el ser l'aigua tèrbola ho impedeix.

Bassa de les granotes

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa no és massa diversa, a diferència de la majoria de les basses, en aquesta bassa trobem molt poca quantitat de llenties d'aigua, però una gran quantitat d'algues filamentosos. També trobem diverses plantes aquàtiques tant a l'interior de la bassa com a les vores.

Boga

Algues filamentosos i altres plantes aquàtiques

Respecte la fauna de la bassa hi trobem una gran quantitat d'anurs:

Anurs:

- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

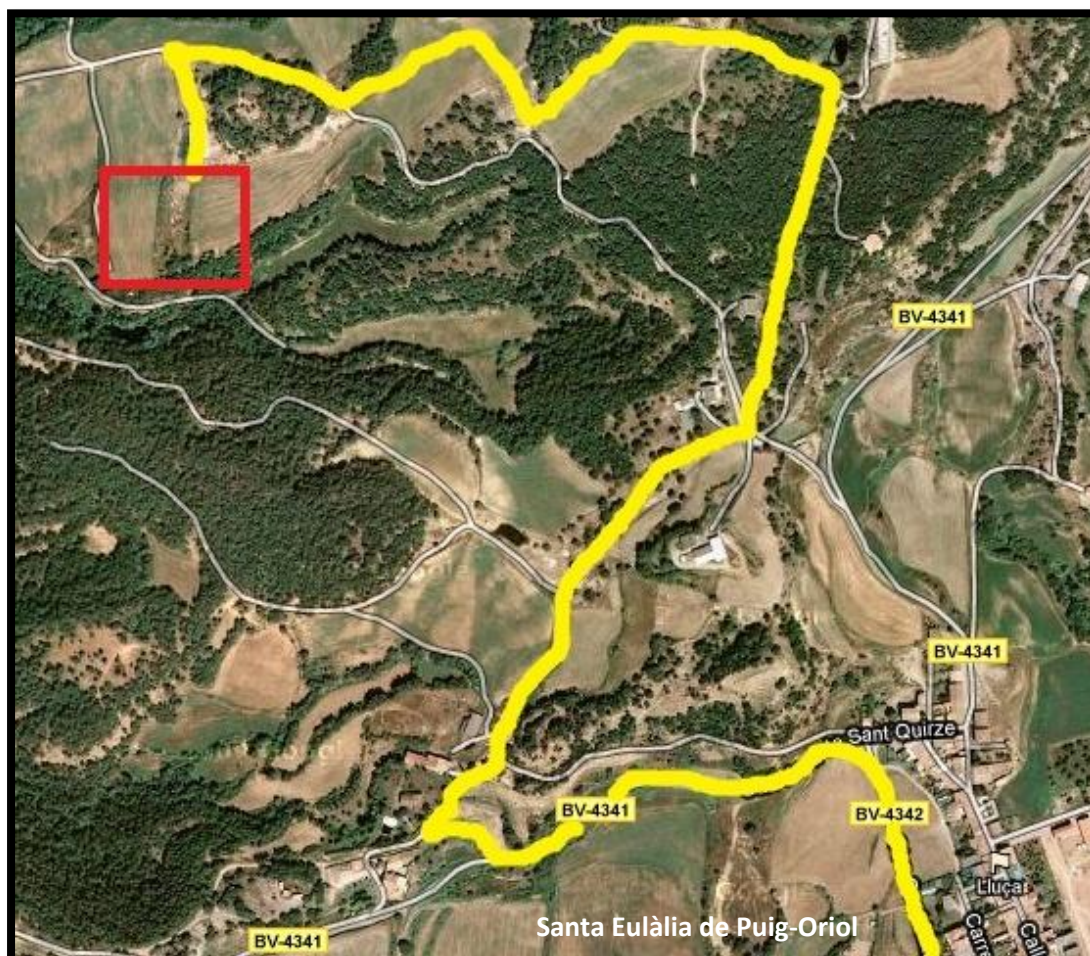
Urodels:

- Tritó verd (*Triturus marmoratus*).

3.2.6. Bassa de la Roca del Rossinyol

A) Situació

Per arribar a la Bassa de la Roca del Rossinyol hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte uns 200m aproximadament fins que trobarem un trencant a la dreta amb una indicació de color verd indicant la casa de pagès de Puig-Oriol, agafem aquest trencant i arribarem a una bifurcació, agafem el trencant de la dreta i seguim recte, fins que arribarem a una zona on s'uneixen molts camins, hem d'agafar el camí que està indicat amb el nom de Tiratemples, continuem recte uns 750m fins que arribarem a una casa de pagès anomenada Tiratemples que està abandonada, aparcuem el cotxe a la casa i seguim la carretera avall, i aproximadament uns 45m a la nostre dreta podrem veure la bassa, és una bassa molt gran però és difícil poder-la observar per la gran quantitat de vegetació que hi ha el voltant.

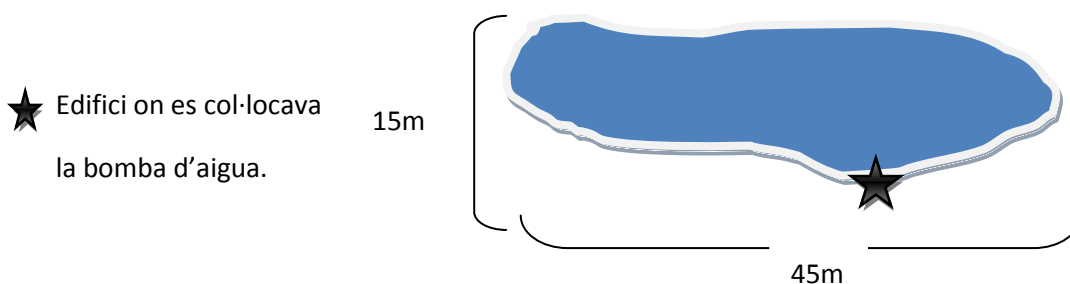

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa és d'una casa que està abandonada, anteriorment hi havia excés a les vaques però actualment no. Està a prop d'un camí però, des del camí quasi bé no es veu ja que està envoltada de marges de 2m d'alçada, per totes les bandes menys per una que fa una mica de platja. A la banda del camí a la bassa hi ha un edifici on anteriorment hi havia una bomba que agafaven l'aigua de la bassa.

En aquesta bassa podem observar una gran quantitat de vegetació ja que trobem arbres a l'interior de la bassa i també hi trobem una riera molt petita que al temps de pluges hi va a desembocar. La bassa és molt gran, aproximadament mesura uns 120metres de diàmetre, uns 45 metres de llargada i uns 15 d'amplada. La bassa és molt profunda, ja que el centre hi pot haver uns 3, 4 metres de profunditat.

Coordenades:

E(X): 423380.50m

N(Y): 4658580.50m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa no és gaire neta, però es pot observar fins a uns 20cm de fondària. És una bassa amb l'aigua tèrbola degut a la gran quantitat de fang que hi ha en el fons, és a dir que per petits moviments que hi hagin, el fang es barreja amb l'aigua.

Bassa de la Roca del Rossinyol

Bassa de la Roca del Rossinyol vista des del camí

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa és molt diversa ja que podem trobar una gran varietat de vegetació tant a l'interior de la bassa com a l'exterior, a l'interior de la bassa trobem: molt poca quantitat de llenties d'aigua i una gran quantitat d'algues filamentosos amb alguna altre planta aquàtica, cal destacar que a l'interior de la bassa també trobem arbres.

A l'exterior de la bassa hi ha una gran quantitat de vegetació molt densa, és a dir que dificulta molt l'excés a la bassa.

Arbres a l'interior de la bassa

Plantes aquàtiques

Respecte a la fauna de la bassa podem trobar una gran varietat d'espècies:

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripipes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Gripau Corredor (*Bufo calamita*)
- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

Urodels:

- Salamandra (*Salamandra salamandra*)
- Tritó verd (*Triturus marmoratus*)

3.2.7. Bassa del Turó

A) Situació

Per arribar a la Bassa del Turó hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar el km11, i aproximadament uns 15m trobarem un trencant a la dreta indicant *La Garona*, agafem aquest trencant fins arribà a una granja de vaques que es troba a la nostre dreta, aparquem el cotxe davant i seguim caminant per un caminet que queda just el costat fins que arribarem davant d'un turonet , haurem de pujar aquest turonet i just a dalt trobarem la bassa.

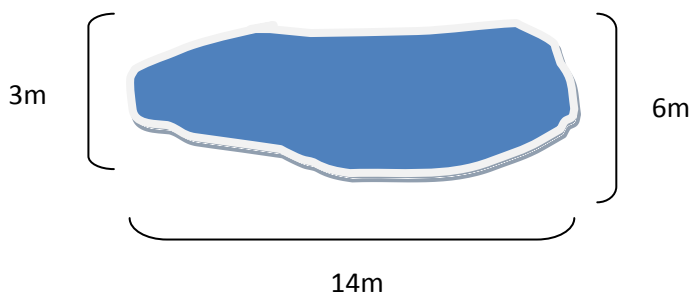
B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa està situada amb una plana a dalt d'un turó, hi ha una granja de vaques molt pròxima i hi ha senyals de que les vaques hi tenen excés, ja que es troba el costat d'una menjadora de vaques. Però a diferència de les altres basses que hem mostrejat que hi havia vaques, aquesta bassa hi trobem una gran quantitat de vegetació i una gran diversitat d'amfibis i d'invertebrats.

Té camps bastant pròxims per una banda del turó i un bosc de pins per l'altre banda. La bassa té molta vegetació a l'interior i està quasi bé recoberta de lleties d'aigua, hi ha arbres molt pròxims a la bassa. És de difícil excés per les persones i impossible per els vehicles, però és molt fàcil d'observar ja que aquesta bassa no compren massa aigua, aproximadament a la zona més profunda hi ha un metre d'aigua però hi ha indicis que el nivell de l'aigua a baixat bastant, i fa diverses platges per acostar-s'hi.

La bassa aproximadament mesura uns 23 metres de diàmetre, es a dir uns 14 metres de llargada i entre uns 3 i 6 metres d'amplada.

Coordenades:

E (X) 421868.98000m

N (Y) 4657710.73000m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta, però es pot veure molt be el fons de la bassa ja que no és massa profunda.

Bassa del Turó

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa és bastant diversa, tot i que hi ha una gran quantitat de lleties d'aigua que gairebé cobreix tota la bassa, hi ha altres plantes aquàtiques com algues filamentoses i altres plantes.

També podem trobar una gran varietat de vegetació el voltant de la bassa.

Vegetació de la bassa del Turó

Respecta la fauna de la bassa no hem trobar cap urodel però si diverses espècies d'anurs.

Anurs:

- Tòtil (*Alytes obstetricans*)
- Gripau d'Esperons (*Pelobates cultripes*)
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau Comú (*Bufo bufo*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

3.2.8. Bassa dels mosquits

A) Situació

Per arribar a la Bassa dels mosquits hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar el km11, i aproximadament uns 15m trobarem un trencant a la dreta indicant *La Garona*, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar en una bifurcació, on hem d'agafar el camí de la dreta i seguir recta un quilòmetre aproximadament. Seguidament a la nostre dreta podem observar la bassa.

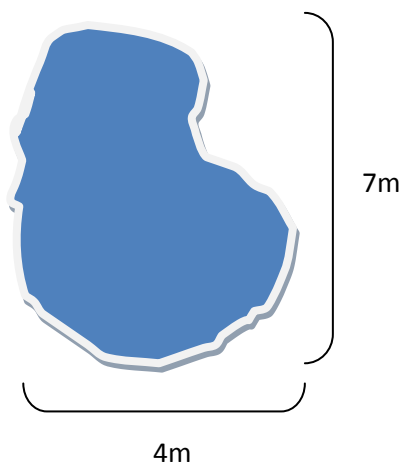

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa està situada el costat de la carretera, i per l'altre banda hi ha un bosc de pins, a la bassa i tenen excés les vaques, aquest fet perjudica la fauna ja que l'aigua és un color groguenc i no hi ha gaire diversitat d'amfibis. És de molt fàcil excés tant per vehicles com per persones.

Aproximadament aquesta bassa mesura uns 22 metres de diàmetre, 7 metres de llargada i 4 d'amplada, però hi ha indicis que la bassa havia set molt més gran. Aquesta bassa no es gaire profunda, la màxima profunditat és de 50cm.

Coordenades:

E(X): 421132.26m

N(Y): 4658244.09m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és molt neta ja que es pot contemplar perfectament el fons de la bassa. És a dir que es pot veure perfectament tots els insectes i amfibis que hi habiten.

Bassa dels mosquits

C) Fauna i Flora

Respecte la flora de la bassa, hi ha una gran quantitat de plantes aquàtiques, és a dir que tot el sòl de la bassa està cobert de plantes. Cal destacar que en aquesta bassa no trobem n'hi algues filamentoses, n'hi llenties d'aigua.

Plantes aquàtiques

respecte la fauna de la bassa no hem trobat cap urodel però si que hi hem localitzat diversos anurs.

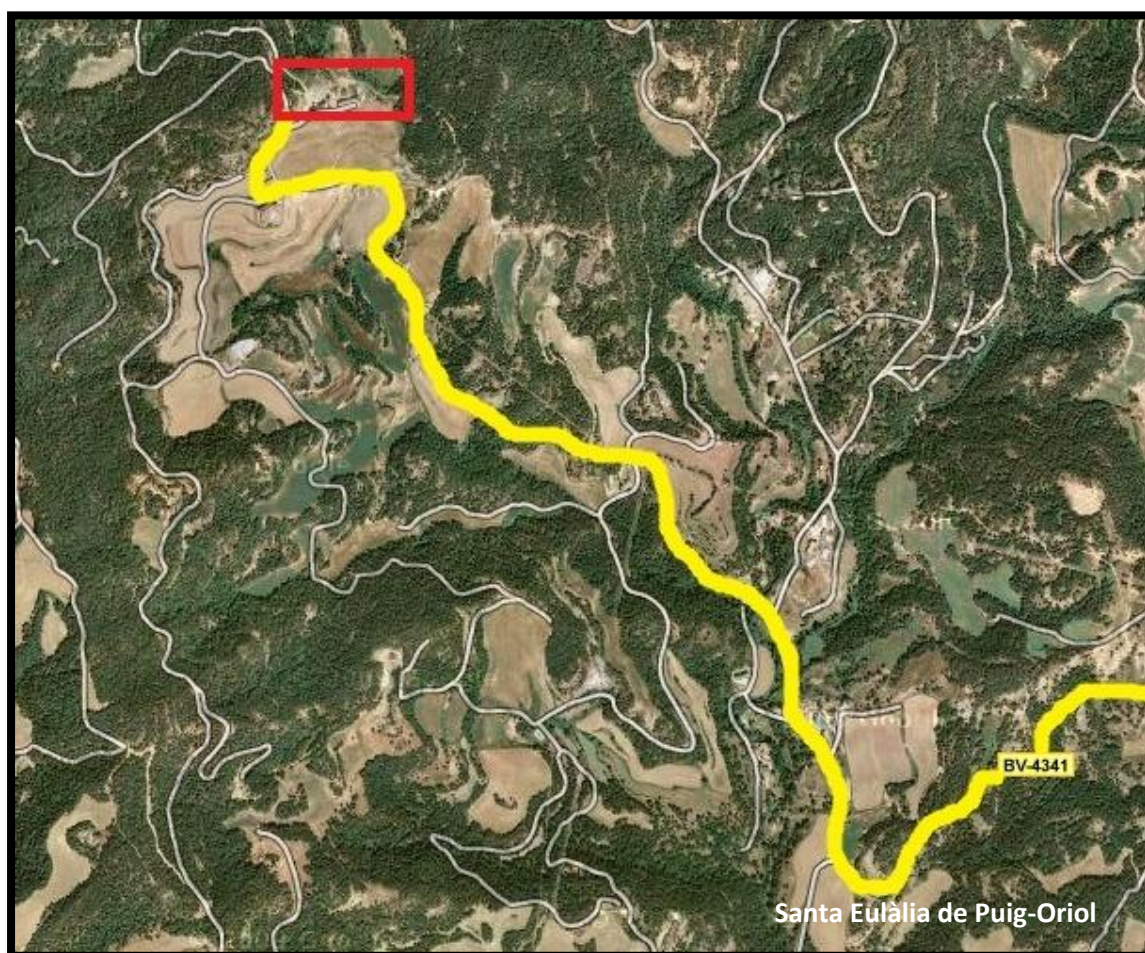
Anurs:

- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau comú (*Bufo bufo*)
- Gripau corredor (*Bufo calamita*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

3.2.9. Bassa la Tina

A) Situació

Per arribar a la Bassa dels mosquits hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulalia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulalia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar el km11, i aproximadament uns 15m trobarem un trencant a la dreta indicant *La Garona*, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar en una bifurcació, on hem d'agafar el camí de la dreta i seguir recta uns dos quilòmetres aproximadament. Seguidament arribarem a una casa de pagès on s'acaba el camí que seguíem i es bifurca amb dos, hem d'agafar el de la dreta i seguir uns 35m. Finalment a la nostre dreta podrem veure un turonet de marga on el costat dret podem observar la bassa.

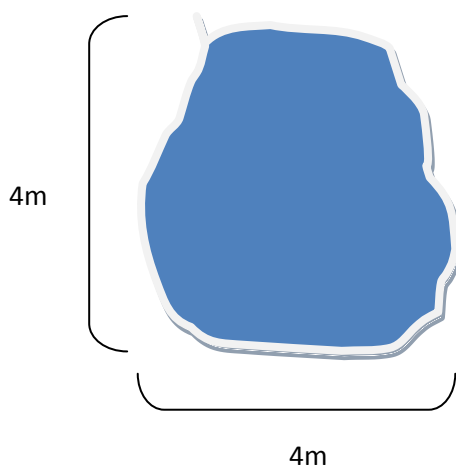

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa de la tina es troba just el costat d'un petit turó de marga i molt a prop del camí de carró, no hi ha presència de bestiar i és molt difícil l'excés a la bassa degut a la gran quantitat de boga que hi ha.

La bassa la Tina és una bassa molt petita, mesura aproximadament uns 4m tant d'amplada com de llargada i uns 15cm de fundaria. Cal destacar que la bassa es va quedar sense aigua els voltants de juliol, el quedar la bassa sense aigua la boga es va anar assecant però va començar a créixer molsa.

Coordenades:

E(X): 420797.00m

N(Y): 4658848.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta, tot i que degut a la gran quantitat de boga, és difícil poder contemplar què hi ha el fons.

Bassa la Tina

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa és molt poc diversa, simplement a la bassa només hi podem trobar una gran quantitat de boga, un cop aquesta boga es va assecant va creixent molsa degut a la gran humitat que hi ha.

Respecte els amfibis de la bassa no hem localitzat cap urodel i únicament dues espècies d'anurs.

Anurs:

- Reineta (*Hyla meridionalis*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

3.2.10. Bassa Font Magra

A) Situació

Per arribar a la Bassa Font Magra hem d'agafar la carretera BV-4342 direcció a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, un cop arribat a Santa Eulàlia de Puig-Oriol, hem de continuar per la BV-4342 i travessarem el poble, un cop hem travessat el poble a la nostre esquerra trobarem un trencant indicant la direcció cap el Lluçà, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar el km11, i aproximadament uns 15m trobarem un trencant a la dreta indicant *La Garona*, agafem aquest trencant i seguim recte fins arribar en una bifurcació, on hem d'agafar el camí de la dreta i seguir recta uns dos quilòmetres aproximadament. Seguidament arribarem a una casa de pagès molt gran, un cop hem arribat a la casa, trobarem una bifurcació on hem d'agafar el camí de l'esquerra i seguir uns 75m recta. Finalment a la nostre esquerra trobarem la bassa.

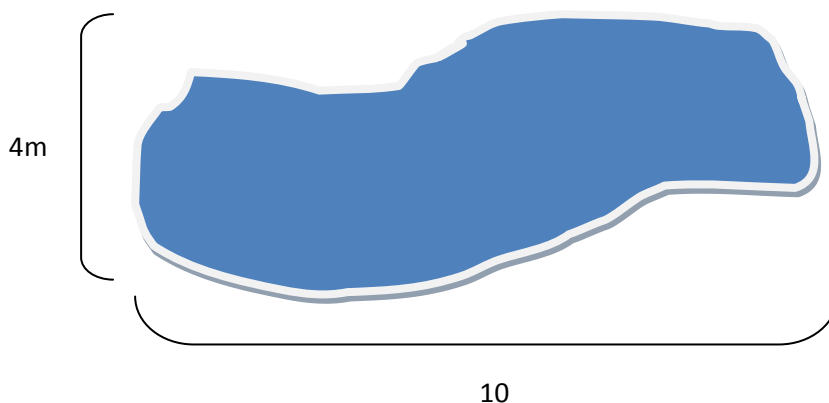

B) Fitxa tècnica

Característiques:

La bassa Font Magra es troba just el costat d'un camí de carró i envoltada de camps. Hi ha un camp de vaques molt pròxim però les vaques no hi tenen excés. Hi ha cases de pagès molt a prop de la bassa, aquest factor podria ser perjudicial per la bassa i disminuir la quantitat d'amfibis.

La bassa Font Magra mesura aproximadament uns 10m de llargada i uns 4m d'amplada. Aquesta bassa no és massa profunda, aproximadament mesura uns 50cm de profunditat. Cal destacar que ha patit una gran disminució del nivell de l'aigua degut a l'època de sequera que hem passat.

Coordenades:

E(X): 420627.00m

N(Y): 4658334.00m

Terbolesa de l'aigua:

L'aigua de la bassa és bastant neta tot i que és molt difícil poder observar el fons de la bassa degut a la gran quantitat de partícules de fang que hi ha.

Bassa Font Magra

C) Fauna i Flora

La flora de la bassa és molt diversa ja que podem trobar una gran quantitat de plantes aquàtiques, també podem trobar una gran quantitat de llenties d'aigua i una gran quantitat d'algues filamentoses. És a dir que la bassa té una vegetació molt rica tot i està just el costat d'un camí de carró.

Vegetació de la bassa Font Magra

Respecte la fauna de la bassa, podem trobar diversos anurs, però no hem localitzat cap urodel.

Anurs:

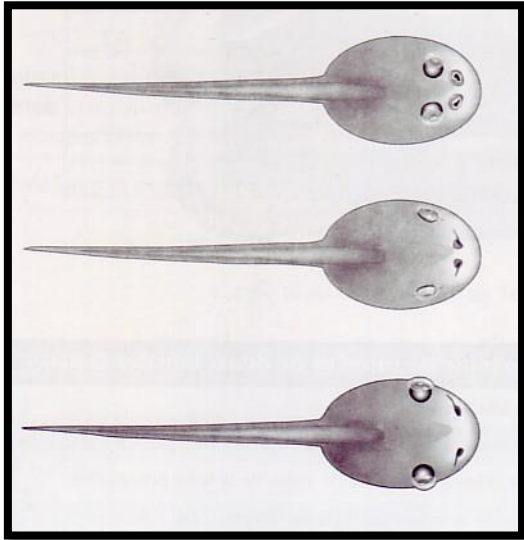
- Gripauet (*Pelodytes punctatus*)
- Gripau comú (*Bufo bufo*)
- Granota verda (*Rana perezi*)

4. Material útil

4.1. Guia de cap grossos, postes i larves d'amfibis

SITUACIÓ DELS ULLS:

Dorsals i junts: *Alytes obstetricans*

Discoglossus pictus

Bufo bufo

Epidalea calamita

Dorsals i separats: *Rana temporaria*

Pelophylax perezi

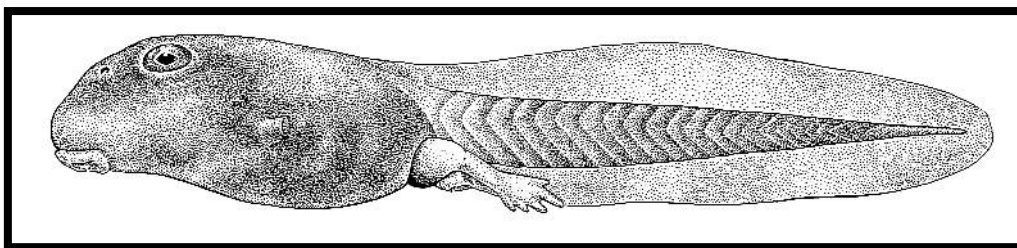
Pelobates cultripipes

Pelodytes punctatus

Laterals: *Hyla meridionalis*

GUIA DE CAP GROSSOS:

***Bufo bufo* (Gripau comú)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals junts

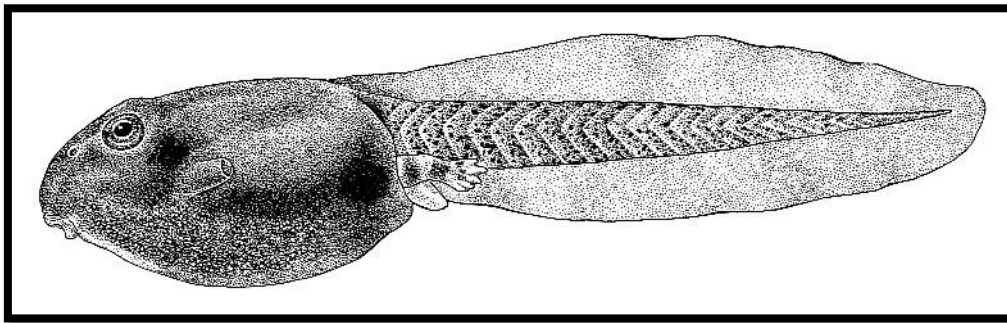
Anus central

Coloració fosca uniforme

Cresta caudal baixa amb punta arrodonida

Mida petita, fins 35-40 mm

***Epidalea calamita* (Gripau corredor)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals junts

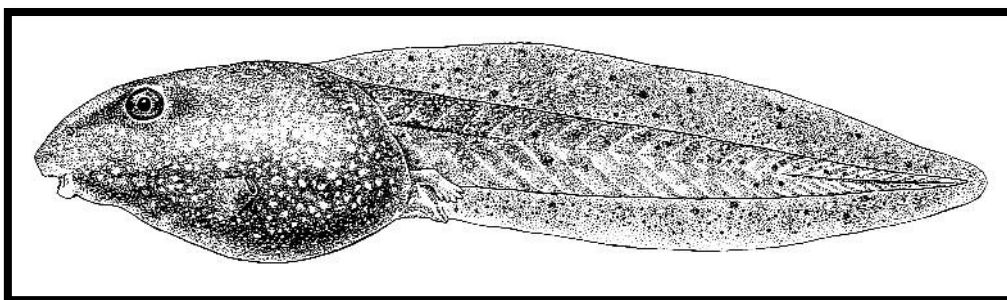
Anus central

Coloració fosca uniforme, cresta caudal de color més clar, una taca clara a la gorja i una línia vertebral clara quan ja te potetes.

Cresta caudal baixa amb punta arrodonida

Mida petita, fins 30-35mm

***Rana temporaria* (Granota roja)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals separats

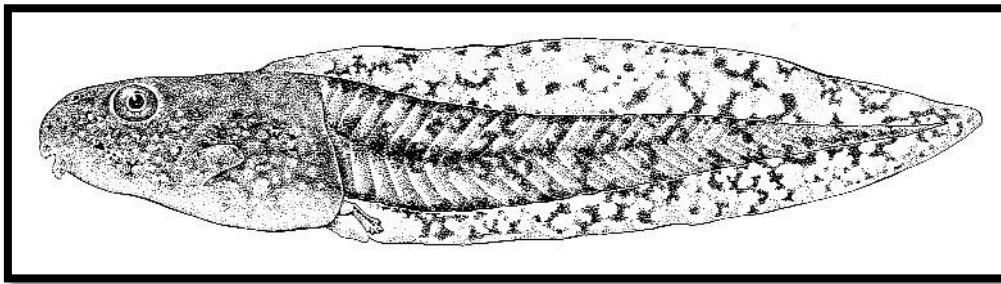
Anus a la dreta i lateral

Cresta caudal baixa

Color fosc uniforme, amb taquetes daurades o color coure

Arriba a 48 mm

***Pelophylax perezi* (Granota verda)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals separats

Anus a la dreta i lateral

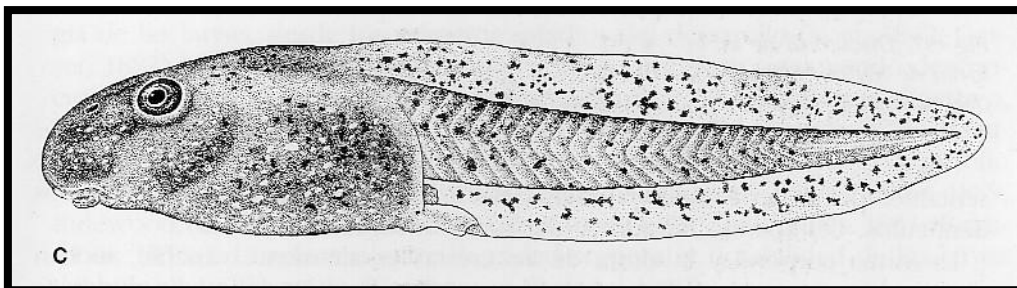
Cua poc alta que acaba en punta llarga i afilada

Cresta caudal més alta que el cos i amb taques fosques grosses que poden confluir

Línia fosca central longitudinal a la zona muscular de la cua, que pot no arribar a la punta

Mida grossa, que pot arribar a 110 mm

***Alytes obstetricans* (Tòtil)**

Espiracle al mig del ventre (més a prop de la boca que de l'anús)

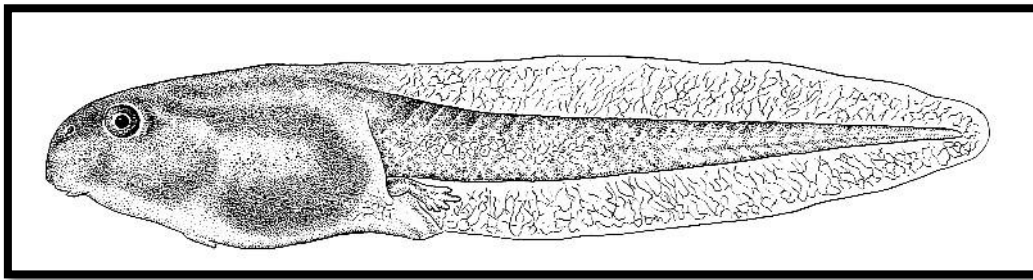
Ulls dorsals junts

Anus central

Cua amb taquetes fosques

Arriba a 90 mm

***Discoglossus pictus* (Granota pintada)**

Espiracle al mig del ventre (equidistant entre boca i anus)

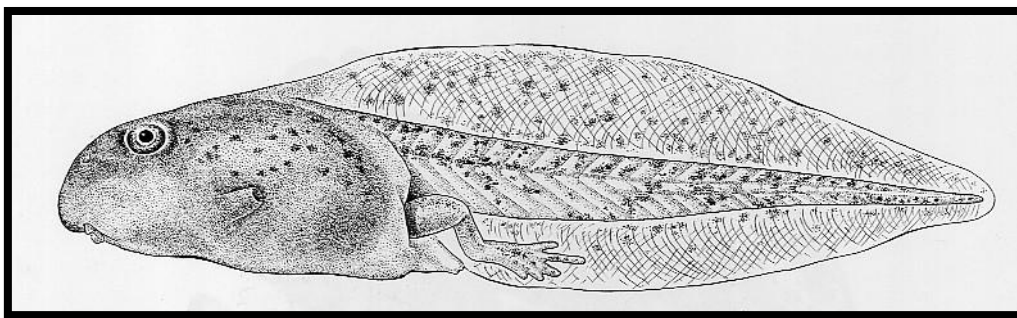
Ulls dorsals junts

Anus central

Arriba a 35 mm

Cua sense taques però amb reticulat negre molt fi a contraclaror

***Pelodytes punctatus* (Gripauet)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals separats

Anus central

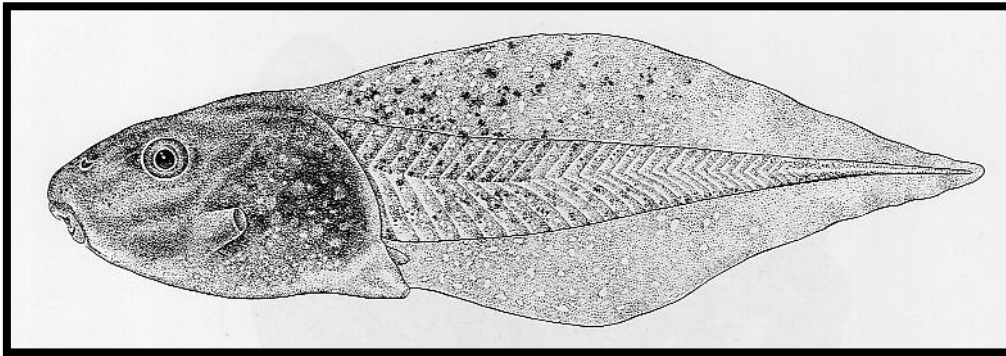
Cua amb reticulat fosc amb fines línies que es creuen en diagonal a contraclaror, punta arrodonida

Dors del cos amb petits punts clars alineats longitudinalment

Arriba a 65 mm

***Pelobates cultripes* (Gripau d'esperons)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls dorsals molt separats

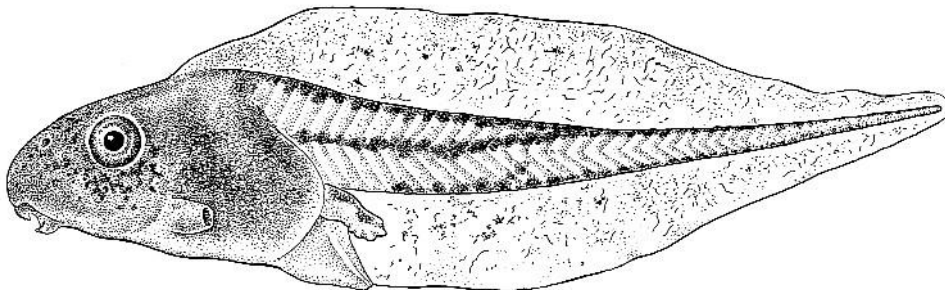
Anus central

Cresta caudal molt convexa a dalt i a baix, que acaba en punta

Bec negre molt marcat

Mida molt gran, fins 150 mm

***Hyla meridionalis* (Reineta)**

Espiracle a l'esquerra

Ulls laterals

Anus a la dreta

Cresta caudal que comença just darrera l'ull, molt alta i convexa a dalt i a baix i acabada en punta

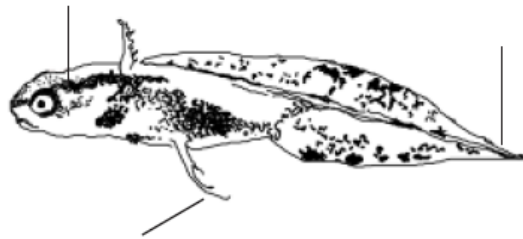
Zona muscular de la cua amb dues línies longitudinals fosques, una superior i una central

Dors verdós amb reflexes metàl·lics o irisats

Arriba a 40 mm

LARVES D'URODELS:

Triturus marmoratus (tritó verd)

Coloració groguenca, una línia a l'alçada dels ulls bastant marcada. El final de la cresta molt afilat, i un dits de les extremitats molt llargs.

Lissotriton helveticus (Tritó palmat)

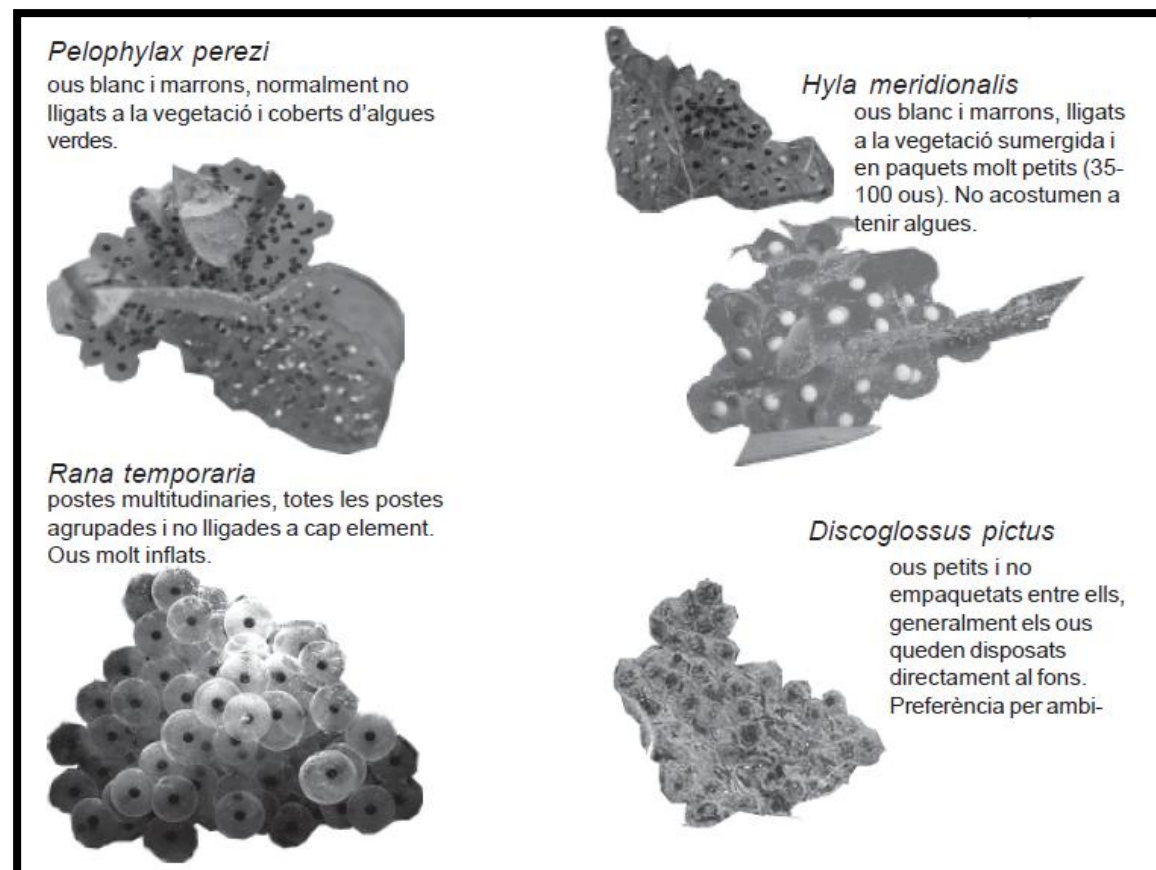
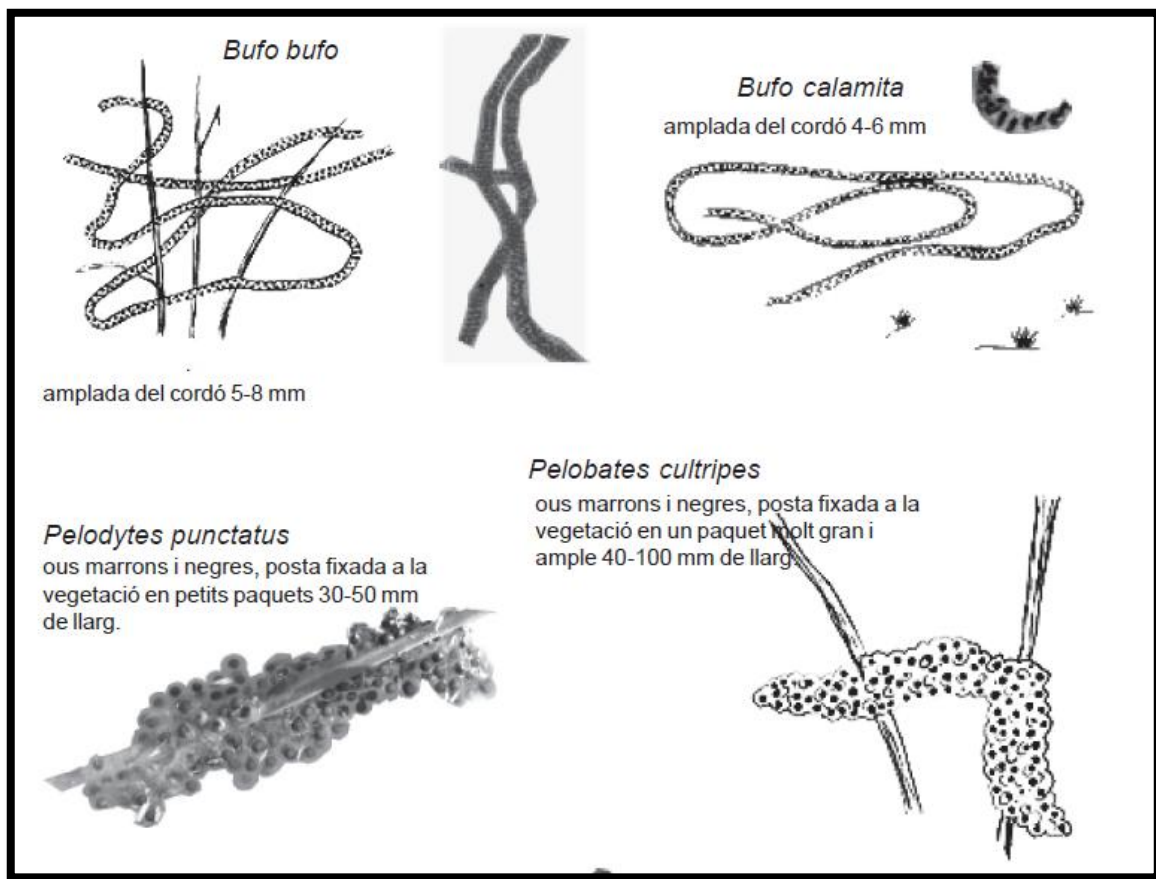
Color semblant a la del tritó verd, però sense la línia a l'alçada dels ulls. Cua molt arrodonida i un dits normals.

Salamandra salamandra (salamandra)

Una forma molt compacte, de color fosc o negre en el primers estadis, al final del seu desenvolupament van apareguent les taques grogues i negres típiques dels adults. En tots els estadis s'aprecien molt bé unes taques blanques a la base de les extremitats.

POSTES D'AMFIBIS:

5. Webgrafia i bibliografia

Les pàgines web consultades, de les quals s'han extret algunes de les fotografies que hi ha en aquesta guia són:

- biodiversitat.cat
- biostreet.files.wordpress.com
- biruji.wordpress.com
- ca.wikipedia.org/wiki/Amfibi
- faunadecubelles.com
- http://gallery.new-ecopsychology.org
- miradanatural.es
- planetepassion.eu
- retamatour.com

Els llibres que s'han consultat i dels quals s'han extret tant informació com alguna fotografia són:

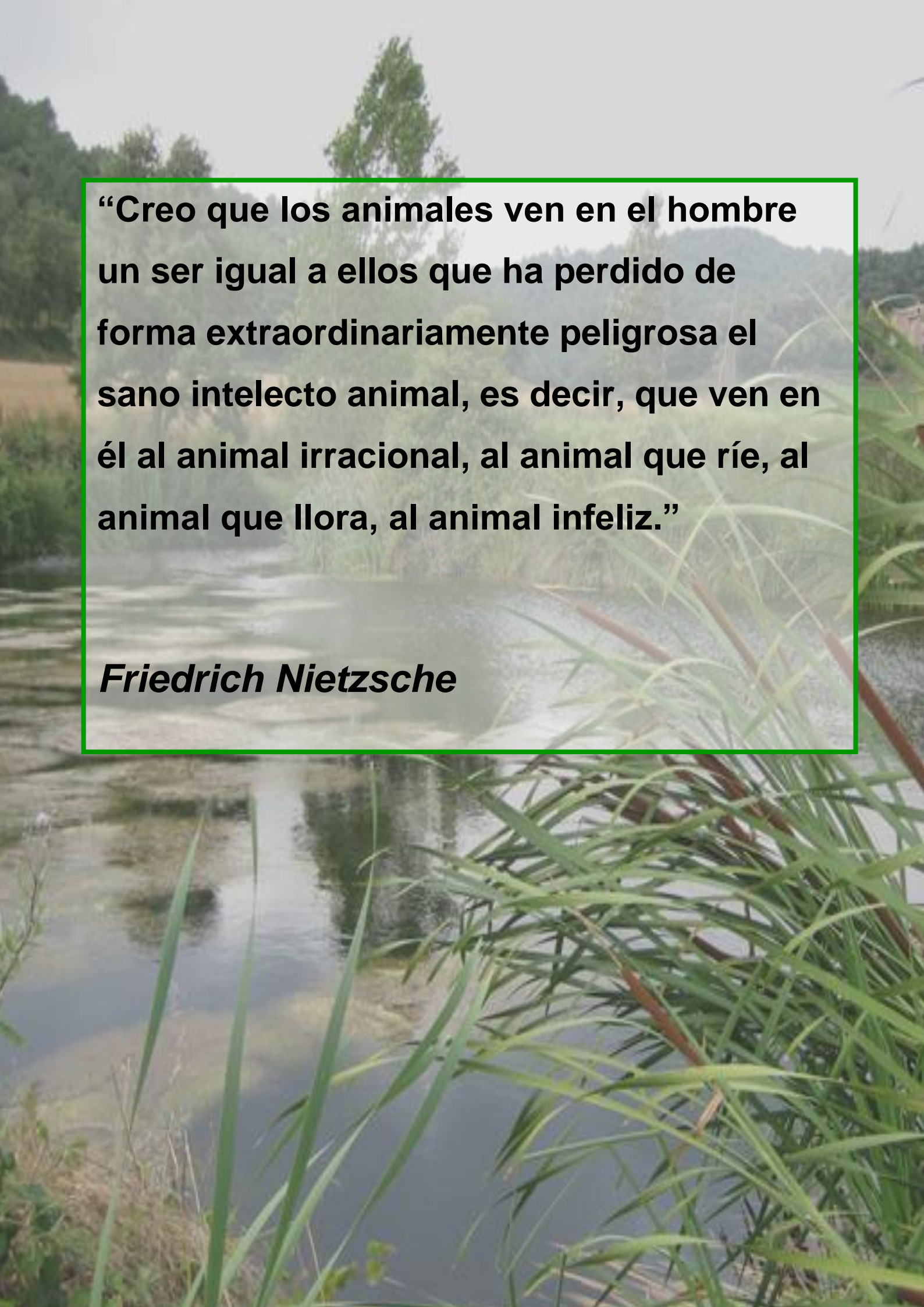
Atles d'amfibis i rèptils del PNMON. Montsant, Direcció General del Medi Natural, 2007.

Historia Natural dels Països Catalans. Volum. 13. Amfibis, rèptils i mamífers. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1991.

MARGALEF, Ramón. *Ecología*. Barcelona, Omega, 1998.

SANTIANI, Marc. *Anfibios y reptiles*. Tikal, 2006.

The background image is a soft-focus photograph of a natural landscape. In the foreground, there are tall, green reeds or grasses leaning over a body of water. The water is calm, reflecting the surrounding greenery and the hazy sky. In the distance, there are more trees and hills, all shrouded in a light mist or fog, creating a serene and somewhat melancholic atmosphere. The text is overlaid on the upper half of the image, enclosed in a thin green rectangular border.

“Creo que los animales ven en el hombre un ser igual a ellos que ha perdido de forma extraordinariamente peligrosa el sano intelecto animal, es decir, que ven en él al animal irracional, al animal que ríe, al animal que llora, al animal infeliz.”

Friedrich Nietzsche